

SLOVENSKI ILUSTROVANI TEDNIK

Naročnina
za Avstrograbe: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-⁰⁰, celo leto K 10-⁰⁰
za Nemčije: " K 3-50, " K 7-⁰⁰, " K 14-⁰⁰
za ost. inozemstvo: " fr. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80
za Ameriko celo leto 3-25 dolarjev.

V Ljubljani, v četrtek dne 2. julija 1914.
Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica
štef. 10, I. nadstropje.

Oglasnina
za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 10 v. — Pri
večkratnih objavah primeren popust.

Štev. 27. Posamezna številka 22 vinarjev.

Na naročila brez denarja se ne ozira.

Naročnina za dijake in vojake 8 kron.

Leto IV.

Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštine prosto ilustrovan koledar za l. 1915. Za vsake pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča ali Aškerca, če plača 40 vin. za ovoj in poštino za vsako sliko.

Atentat v Sarajevem dne 28. junija t. l. Zgoraj: Ustreljeni prestolonaslednik Franc Ferdinand, ustreljena vojvodinja Zofija Hohenberška; spodaj: novi prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef in nadvojvodinja Zita; v sredi naš cesar.

CVETKO GOLAR:

V dimu, plamenu . . .

V dimu, plamenu Žarjavica rdeča
mi cvete pšenica, moj klas rodi,
v dimu, plamenu v ognju pekočem
žarijo mi lica. moj hleb zori.

Dušica draga,
delavska ženka,
reci, da sreča
naša ni grenka.

Rudarske pesmi.**Jaz sem čarovnik.**

Jaz sem čarovnik, Kakor strup vroče
iz oglja zlato je moje zlato,
dela moja desnica; kakor kri rdeče,
črna je roka, kot smrt je sladko.
sajasta brada, Poln je plavž - zgrabi!
razpaljena lica. Jaz sem čarovnik.

Plavž je moj grad.

Plavž je moj grad, muzika rajska
rdečih je oken, pri delu zveni
zlatih je vrat. črnim graščakom.
Žarko v njem solnce Plavž je moj grad,
krvavo gori, rdečih je oken,
zvezd milijon se zlatih je vrat.
utrinja iz peči,

ZVONIMIR KOSEM:

Na kresni večer.

(Konec.)

Pevaje so stopali skozi vas. Lojze je bil v sredi med Jano in Maro; zdaj je govoril tej, zdaj oni; obedvema dekletoma je imel toliko povedati, kakor da ni bil govoril še nikdar ž njima. Ali več pristrčnega smeha je imel za Jano, kakor za Maro; to sta tudi obedve čutili.

Koncem ravnice so se »kresnice« razšle ali proti dobravam ali proti holmom in brdom domov. Tudi Mari z ostalima dekletoma in z dečkom se je bilo treba ločiti od Jane.

»Tudi jaz grem zdaj domov,« je rekel Lojze in se je poslavljaj od vseh, da ga je Mara lahko čula.

»Ne domov, ampak z Jano pojde!« — je zbolelo takoj Maro.

In res se je zgodilo tako. Komaj so izginila ostala dekleta za drevjem v ovinku, je stopil Lojze naglih korakov navzgor po stezi, po kateri je hitela Jana sama proti domu.

»Jana!« — je zaklical za njo.

Dekle je obstalo in se ozrlo; a hitro je zopet pospešilo svoj korak.

»Počakaj me, Jana!«

Lojze je pohitel za njo; jo došel in jo ujel za roko.

»Kam pa bežiš tako kakor srna?« se je dobrikal. »Jana, Janica! . . . Odpočijva se malo, tukaj tik vinograda, in opazujva kresove!«

Jana je zadržala, ko je začutila Lojzovo roko okrog pasu.

»Lojze, kaj počneš? . . . Če si imel do zdaj rad Maro, jo imej še nadalje!«

»Jaz? In Maro?« se je čudil Lojze. »Kdo ti je pa spet to natvezil? . . . Nikdar nisem ljubil Mare. Če sem se z njo šalil in se prijazno razgovarjal — to še ni ljubezen. Kar trosijo ljudje o naju, je sama laž.«

Zaklel sem se: »Tebe, Jana, ali pa nobene druge; tako je, Janica.«

Sedla sta kraj steze na mehko dehtečo travo. Pod njima so čvrčali v vinogradu murni, okrog njiju pa so se kakor svetla, iz samih bleščočih biserov sestavljena mreža užigale nad travo kresnice: posvetila se je ta hip svetla mreža in se je zopet potopila v travo.

»Jana, poglej tisti-le kres!«

Zrla sta preko ravnice na hrib; tam je gorel plameneč kres tako žareče, kakor da bo segel vsak čas do neba. A le kratko dobo; hitro se je sesul in ugasnil.

Gostilničarka je umolknila; njene žive oči so se zazrle iz vrta nekam v neznanu daljo; v vetru se je pozibal črn okvir njenih las.

»Kaj je bilo nato z Jano, kaj z Maro?«

Hotela je že nadaljevati, a v tem trenutku je zašumelo na vrtu med gosti:

»Že prihajajo kresnice!«

Iz vasi je zadonelo zvočno dekliško petje, ki se je vedno bolj bližalo; vmes se je čulo piskanje na piščalke. Kmalu nato so dospele »kresnice« v gostilniški vrt; dvoje skupin jih je bilo, med njimi dva dečka. Tako cvetočih in lepih dekliških obrazov še nisem videl kmalu kakor takrat. Takoj se je začelo znova petje:

Bog daj, Bog daj dobar večer,
Za večerkom bolje jutro!
Daj nam Bože dobro leto! . . .

Za prvo pesmijo jih je sledilo še nešteto drugih; vsi gostje smo napeto poslušali. Dvoje »kresnic«, vsaka svojo košarico v roki, je hodilo z lahкими koraki vsekrižem okrog gostov, okrog miz. Gostilničarka je prinesla iz hiše jajec, sira in potice.

Ko so odpele vse pesmi z zahvalnico vred za darove, so morale še piti. Nato so se odpravile.

Gostilničarka je prisedla zopet k meni in nadaljevala:

»Še tisto leto se je vršila poroka Jane s krčmarjevim Lojzom. Mara je mislila, da zblazni od jeze in od žalosti; ali njen srd in sovraštvo sta bila naperjena zlasti proti Jani, ne proti Lojzu. Nekdanja najboljša prijateljica se je izpremenila v Janino največjo sovražnico.

Leto dni je plula barka lepo in srečno. A zapihal je drug veter, barka se je pričela premetavati. Jana je spoznala, da je njen mož nikdar ni ljubil od srca in da ga vleče srce zopet k Mari.

Žalostno so šli dnevi; Jana je trpela dvojno trpljenje; poleg Mare je imela zoper sebe še Lojza. Trpela je, a ni jadikovala in tarnala.

Vrhu vsega se je udal mož še pijači. Dán za dnem je presedel globoko v mračni kleti in je točil iz trebušnih sodov najboljše vino. Večidel je popival ponoči, podnevi pa je spal kje v senci za hlevom. Včasih je tudi napregel, zapodil konje in se odpeljal v Karlovce ali kam drugam, ne da bi bil povedal Jani, kam gre. Vračal se je čez nekaj dni napit, zabuhel, čmeren, umazan, večkrat brez klobuka, brez suknje in brez telovnika, enkrat celo brez voza in brez enega konja. Na ostalem belcu je prijezdil nazaj tako, da je na sedlu napol sedel, napol visel z njega. Jana je izvedela od njega le toliko, da je imel nesrečo pri kvartanju in da je zakvartal tako voz in enega konja. Kod se je pravzaprav potepal, ali po Hrvaškem ali po Bosni, tega ni mogla izvleči iz njega; zakaj tudi on sam se ni tega mogel domisliti v svoji pijanosti.

Nekdaj je izginil nanagloma iz krčme in rekel, da gre na Ogrsko. Seveda je lagal, ker se je splazil naskrivoma, da ga nihče ni videl, naravnost po stopnicah navzdol v klet, kjer je pričel pijančevati. Ko je Jana stopila tisti dan v mraku v klet po vino, je našla Lojza na tleh tik soda. Komaj ga je spravila v sobo, kjer je ležal nato bolan več tednov.

Toda zgodilo se je čudo. Po prestani boleznih se je Lojze tako izpremenil, da vina niti pokusiti ni maral več; a izpremenil se ni iz srca, ampak nalašč, ljudem na kljub in vsem tistim, ki so želeli, da bi ostal na večne čase pijanec. Zato pa je popil vsak dan po par latvic mleka, da ga je primanjkovalo v hiši celo za druge potrebe. Kakor je bil trosil in zapravljaj poprej denar, tako je pričel zdaj naenkrat skopariti; vse ljudem »na kljub«; niti vinarja ni hotel nikomur izpregledati. Začel se je izogibati vseh ljudi. Napram Jani je ostal oduren, kakor je bil poprej.

Ko je sedela nekoč Jana sama na vrtu in strmela za bežečimi oblaki na nebu, je stopila k njej s ceste Mara. Nena doma. Jana je že dolgo časa ni bila videla. Ne da bi je pozdravila, je sedla Mara na stol nasproti mladi ženi.

»Prišla sem, da ti nekaj povem!« je začela govoriti Mara s srditim glasom. »Vzela si mi Lojza, ki ima rad samo mene. To tudi menda sama veš: Oženil se je s teboj samo zaradi tvoje bogate dote, ne zaradi ljubezni; zakaj rad je imel mene že pred vajino poroko. To sem ti hotela povedati.«

In izginila je z vrta tako naglo in brez slovesa, kakor je bila prišla.

In zopet je bilo na kresni večer. »Kresnice« so že davno odšle iz vasi, po hribih naokrog so plameneli kresovi, fantje so ukali, vriskala so dekleta. Takrat je udaril v noč plat zvona iz lin vaškega zvonika.

»Gori! Gori!«

Nastala je zmešnjava kakor ob popotju. Ženske so se križale, kričali so moški, otroci so jokali. Reka ljudi se je navalila drveč in šumeč po poti skozi vas.

Gorela je Lojzova krčma. Komaj da so ubežali Lojze, Jana in Lojzova mati, ki so se bili odpravljali ravno k počitku, na prosto. Lojze je tekal ves iz sebe semintja in klical: »Pomagajte! . . . Gori!«

Slamnata streha je bila vsa v plamenu; ogenj je sikal krvavo proti nebu, v črnih oblakih se je kadil dim višje in višje. Smrtnobleda je stala na poti Jana in gledala požar. V tem so dospeli vaščani, dospeli gasilci.

Pričeli so gasiti. Ženske in moški so donášali vodo v škafih; na dolgi, k strehi prislonjeni lestvi so stali najpogumnejši fantje, jemali donášajoče polne škafe in metali vodo pljuskoma v ogenj, ki se na noben način ni dal pogasiti. Pomagali so tudi gasilci; a pihal je močan veter in treba je bilo braniti poleg krčme še druga poslopja.

»Kako lep kres! Najlepši izmed vseh, kar jih gori danes!« se je začul posmehljiv glas iz množice.

Vsi so obrnili glave in se zgražali.

»Kdo se norčuje? Kdo kliče Boga zoper nas? — Tiho bodi, ženska!«

»In jaz sem napravila ta kres! Jaz sama!« se je posmejal hripavo zopet prejšnji glas.

Bila je Mara, ki se je tiho priplazila skozi gruče ljudi in pričela tako govoriti. Prijeli so jo in zvezali; Prav v tistem hipu so prinesli gasilci Lojza vsega opečenega in ožganega. Ko ga je zapazila Mara, je zakričala:

»Vidiš, Jana! Kresni večer je dal, kresni večer je vzela!«

Prišli so orožniki in so odpeljali Maro.

Z dnem vred je zaradi prehudih opeklin v težkih bolečinah izdihnil tudi Lojze.

Po kratkem premolku je gostilničarka zopet nadaljevala:

»Leta so tekla, a počasi in dolgočasno. Mlada udova je samevala v krčmi kakor ločena od vsega sveta. Razen natakariče in hišnih poslov ni bilo nikogar, s katerimi bi se lahko kaj pogovorila; tudi Lojzova mati je počivala že v grobu. Nikdar ni mislila Jana na zopetno možitev; prehudjo jo je bil razočaral Lojze.

Mimo nje so šli kresni večeri, šlo je ukanje fantov in petje deklet, kres za kresom je gorel mimo nje in je ugasnil v daljavi, da nikdar več ne zagori.

Ko je bila odšla po prestani ječi Mara v Ameriko, je postalo Jani mučno in težko. Samota, kateri se je bila radovoljno udala, se ji je zagnusila. A ko se je v tem domislila na Lojza, se ji je samota zopet priljubila. Bolje sama kakor v družbi s takim človekom...

Pet let po Lojzovi smrti je preteklo. Nov kresni večer je napočil; zopet so goreli po hribih naokrog kresovi. »krésnice« so prepevale po vasi, vriskali so fantje. Jana pa je gledala z veselimi očmi; zakaj tudi za njo je gorel najlepši kres: s svojim svetlim žarom je popil vse Janine mračne dni. Bil je to živ kres in ne več ponarejen.

»In kaj je bilo z Jano?« sem vprašal.

Gostilničarka se je dvignila in se nasmehnila.

»Moja povest je zdaj končana. — Jaz sem Jana, tista udova... in tam-le prihaja moj zaročenec.«

Preko vrta je hitel gospod v srednjih letih in se pridružil Jani in ž njo vred prisedel za mojo mizo. In praznovali smo kresno noč veseli in srečni...

Ura — gospodar sveta.

Čas je vladar sveta, in ni ga človeka, ki bi ne priznaval tega vladarja. Angleži trdijo celo: Čas je denar!

Da bi si mogel človek čas urediti in pravilno razdeliti, je začel že zgodaj opazovati življenje in pojave okoli sebe. In videl je, da ima vsak predmet, ki ga obseva solnce, svojo senco, ki postaja v različnih dnevnih časih različna. To je dalo povod, da so začeli ljudje meriti senco kakega gotovega predmeta in so po dolžini te sence sklepali na dnevni čas. V ta namen so opazovali pot, ki jo je naredila senca na pripravljene ploskvi; to pot so razdelili na 12 delov in so dobili tako prvo solnčno uro. Uporabljali so te ure Babilonci, Feničani, Hebrejci, Kaldejci, Egipčani in pozneje tudi Grki in Rimljani.

Prvotno je človeštvo merilo čas med vzhodom in zahodom solca bržčas s pomočjo sence, ki jo je metalo kako drevo, kamen ali kaj drugega. Kmalu pa so postavili v ta namen stebre, obeliske ali piramide in so si naredili z njimi solnčne ure. Zlasti obeliski Egipčanov so čestokrat služili temu namenu. Herodot je najstarejši pisatelj, ki govori o senčnih in solnčnih urah.

Kaldejski astronom Berossos je prinesel prve solnčne ure ter razdelitev dne-

va na 12 ur na Grško. Grki so potem solnčne ure izdatno izboljšali; izdelovali so jih v raznovrstnih velikostih in oblikah ter so jih lepo okraševali.

Toda ponoči in kadar ni bilo solca, so bili ljudje prejkoslej vendarle brez ur. Nikdar mirujoči človeški duh je končno izumil vodne in peščene ure. Tudi te vrste ur so uporabljali najprej azijski narodi. Izumili pa so jih bržčas Kaldejci ali Egipčani. Voda je kapljala počasi iz školjke ali vaze v drugo posodo; kadar je iztekla vsa voda, je minilo 12 ur. Na vazi so bile napravljene v enakomernih presledkih zareze, ki so kazale posamezne ure. Namesto vode so uporabljali tudi pesek, ki se je stresal polagoma v drugo posodo. Velik umotvor te vrste iz mnogo poznejšega časa je vodna ura, ki jo je poslal kalif Harun al Rašid Karolu Velikemu. Po mnogih samostanih so imeli še pred nekaj desetletji vodne in peščene ure.

V Sarajevem ustreljena prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga Zofija vojvodinja Hohenberška, ko sta bila zadnjič na Brionskih otokih.

Iznajdba ur z uteži in kolesci se je izvršila v 11. stoletju; skoraj istočasno so ure tudi že z udarci naznanjale čas. Vendar pa so bile te nove ure še priproste, a jako drage in redke. Ker so potniki v istem času našli tudi v Egiptu novovrstne ure, je skoraj gotovo, da jih niso izumili Evropejci, marveč Saraceni ter so jih za časa križarskih vojn prinesli iz Jutrove dežele k nam. Dognano je, da so egipčanski vladarji pošiljali ure kot darila evropskim kraljem in knezom.

V 13. stoletju so se začele ure precej razširjati; v 14. so se začele mestne ure, ki so pa bile tako drage, da si jih niti največja in najznamenitejša mesta niso vsa nabavila. — Okoli l. 1500 je izumil Peter Hele v Nürnbergu žepne ure. Ker so bile podolgasto-okrogle, so se tudi imenovale nürnbergska jajca.

Budilke so imeli po samostanih v 14. stoletju, splošno uporabljali so jih mnogo pozneje. Prve repetirke so prišle v svet l. 1676.

Velikanske vrednosti je iznajdba geografskih ur ali kronometrov, ki so za mornarje silno potrebni. Iznašel jih je priprost, a nadarjen tesar Harrison l. 1779, ki je delal na tej dragoceni iznajdbi celih 40 let.

Danes si skoraj ne moremo več misliti, kako so vozili po morju naši stari pradedje brez kompasa, niti kako so mogli izhajati brez časovnih ur, ki jih imamo sedaj že na vsakem stolpu, na mnogih javnih poslopih ter jo nosi vrhu tega še marsikdo v svojem žepu.

Za primeroma majhen denar si more dandanes že vsakdo nabaviti žepno, stensko in budilno uro, ker tovaren za ure je ogromno in konkurenca velikanska. Danes se dobe že žepne ure, ki so manjše kot oreh in javne ure na stolpih in poslopih, ki imajo več metrov široka kazala. Urarjev je na svetu čim dalje več, kar je le dokaz, da so postale ure človeštvu neobhodno potrebne in da ni ur zlasti po velikih mestih nikdar dovolj. Po nekaterih mestih so zvezane ure s stroji, ki ob gotovih dobah prožijo glasbila, ki svirajo (n. pr. v Solnogradu) ali pa premikajo celo vrsto figur (n. pr. v Pragi). Tako skrbe ure ne le za čas, nego tudi za zanimivost in zabavnost.

Baronica Berta Suttnerjeva.

Znana mirovna pisateljica in prvoborniteljica baronica Berta Suttnerjeva je nenadoma na Dunaju umrla dne 21. t. m., stara 72 let. Rojena je bila v Pragi kot princesa Kinska. Po svojem rojstvu je spadala med najvišjo aristokracijo; toda v zgodnji mladosti je izgubila očeta, njene življenske razmere so se zelo predrugačile. Morala si je služiti sama svoj kruh. Bila je vzgojiteljica v hiši barona Suttnerja, kjer je vzgajala tri otroke. Zaljubila se je v baronovega sina Gundakarja. Zakonski zvezi pa sta nasprotovali njegova in njena rodbina. In tako sta se zaročenca ločila.

Princesa Kinska je odpotovala v Pariz, kjer je vstopila pri Alfredu Nobelu, izumitelju dinamita, kot tajnica. Toda hitro je zopet vse pustila in se vrnila k svojemu ljubimcu, ki se je z njim skrivaj poročila. Mladi par je odpotoval na Kavkaz h kneginji mingreljski, katero je baronica Suttnerjeva spoznala v Parizu. Mlada zakonca nista hotela dolgo uživati gostoljubja kneginje; baron Suttner je sprejel razne službe kot inženjer, arhitekt, stavbeni risar. Žena njegova pa je poučevala deklice na klavirju in v jezikih ter pisala za razne nemške liste. Tudi mož je pozneje pisal poročila iz rusko-turške vojne.

Po devetih letih bivanja v tujini sta zakonska Suttnerjeva tako zaslovela s svojimi literarnimi deli in eseyi, da sta se mogla vrniti v domovino, kjer sta se njuni rodbini sprijaznili ž njima. Naselila sta se na Suttnerjevem posestvu Hermannsdorfu na Nižjeavstrijskem. Baronica Suttnerjeva se je posvetila sedaj popolnoma pisateljevanju ter gorečemu propovedovanju proti vojni. L. 1890. je izdala roman »Doli z orožjem«, ki jo je napravil slavno po vsem svetu in je preveden na vse svetovne jezike. Pozneje je napisala nadaljevanje tega romana z naslovom »Martini otroci«. Jako popularno je tudi njeno delo »Stoletje strojev.«

Velikanski razvoj mirovnega gibanja v zadnjih desetletjih je večinoma delo Berte Suttnerjeve, bogat sad njenega pisateljskega in organizatoričnega delovanja. Njena zasluga je, da se je ruski car zavzel za mirovno konferenco v Haagu. Ona je nagovorila svojega prijatelja Alfreda Nobela, da je ustanovil bogato usta-

novo 35 milijonov v prosepah mirovnega gibanja. Ona sama je pred nekaj leti dobila to znamenito Nobelovo nagrado. Že na Kavkazu, posebno pa odkar se je vrnila v domovino, je posvetila Suttnerjeva vse svoje moči propagandi za mir. Prirajala je leto za letom po vseh svetovnih mestih predavanja proti grozovitemu, nečloveškemu klanju v vojnah in za mirovna sodišča. Vedno bedasti dunajski dovtipkarji so se norčevali iz nje, a dosegla je, da se vrše mirovni kongresi in da se tak kongres vrši v jeseni na Dunaju. Njena misel ne umre nikdar!

Baronica Suttnerjeva naj bi bila vzor vsaki ženi! Visoka aristokratka, vajena najboljšega in najlepšega se je pozneje z vso energijo oprijela dela ter si je sama služila svoj kruh. Sledila je glasu svojega srca, dasi jo je vodil ta korak na pot skrbi za obstanek. Delala je za tri druge tudi še potem, ko so se jej gmotne razmere izboljšale in bi bila lahko zopet samo ugledna baronica, živeča v slavi, brezdelju in razkošju. Ostala je do svoje smrti pripro-

bra gospodinja, skrbi naj za svojo obleko in čestokrat tudi za svojo hrano, pospravlja naj si svoje stanovanje ter skrbi za sto in sto malenkosti.

Toda kakor drugih predmetov, tako se je treba tudi gospodinjstva šele učiti. Koliko uradnic, učiteljic, šivilj, prodajalk se tudi po par letih službovanja omoži. Kako drago morajo te ženske plačevati razne bridke izkušnje, preden se izuče v domačih poslih! Koliko jeze, poniževanja, prepira in škode jih velja ta pouk! Pravo peklo je za učiteljice, kontoristke, prodajalke, ko se morajo kot mlade žene-gospodinjke skozi celo morje solza preboriti do izkušnje, ki so potrebne, preden zna ženska dobro voditi kuhinjo in ostalo gospodinjstvo. Slabo, neizkušeno gospodinjstvo povsod slabo postrežejo. Goljufajo jo prodajalci, delavci, posli. Uslužbenci nimajo pred njo nikakega strahu, ker v njeni hiši ni pametnega nadzorstva.

Zato je jako priporočati, da se dekleta po dovršenih šolskih študijah vadijo eno leto doma ali v tuji hiši v gospodinskih poslih v praktičnem šivanju, krpanju perila; poleg tega pa se lahko še izpopolnjuje v študijah za svoj bodoči poklic. Naj bi starši, ki so že toliko žrtvovali za

Prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Hohenberška ustreljena.

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Zofija Hohenberška sta se pripeljala minoli teden na jug, da prisostvujeta velikim vojaškim vajam v Bosni in Hercegovini. V soboto so bili končani veliki manevri, na to se je peljal nadvojvoda s soprogo v Sarajevo. Za ta sprejem so se vršile v stolnem mestu bosanskem velike priprave. Prebivalstvo je sprejelo visoka gosta z velikim veseljem ter s pristrčno udanostjo. Toda to veselje je prekinil mahoma grozen atentat. Ko sta se nadvojvoda Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberg peljala v nedeljo ob 10. dopoldne v velikem spremstvu na sarajevski magistrat, je vrgel nekdo izmed občinstva na avtomobil bombo. Bomba je priletela na zadnji del prestolonaslednikovega avtomobila, anadvojvoda je baje bombo odbil ter se je

Iz predmestja v Veracruzu: Javni vodnjak.

sta in istinita. Še na smrtni postelji, ko jo je že obvejal dih smrti, je klicala: »Doli z orožjem!« — Baronica Suttnerjeva je v svoji oporoki določila, da naj jo pokopljejo brez cerkvenega spremstva, brez vencev in brez govorov. Zato je bila po lastni poslednji volji sežgana v Gothi. Slava njenemu spominu!

Ženski vestnik.

Pomagaj si sama!

Bliža se konec šole, in marsikatera mati se skrbi polna povprašuje: kaj sedaj? Dekleta so se izučile, imajo svoje izpite, kam sedaj z njimi?

Pri fantih je samoobsebi razumljivo, da grede iz šole naravnost v službo. In napačno bi bilo, ko bi tega ne storili. Drugače pa je pri dekletih. Od mladega moža svet ne zahteva drugega, kakor da je sposoben v svojem poklicu, da je marljiv in pošten. Od dekleta pa zahteva življenje mnogo več. Izvežbana naj bo dobro v svojih službenih poslih, vestna, pridna, porabna; vse to velja za službo, ki jo opravlja. Razun tega pa naj bo do-

svoje hčere, žrtvovali še eno leto v korist bodoče domače sreče svojih hčera. Le potem bodo naša dekleta dobro oborožena za boj v življenju. Saj morajo dekleta v sedanjih hudih časih konkurenčnih bojev itak navadno čakati na službo. Naj porabijo ta čas čakanja dobro. Naj se uče malo šivanja, gospodinjstva in domačega dela; to znanje je sila potrebno vsaki ženski brez izjeme. Le ženska, ki je kolikor možno neodvisna od pomoči drugih, ki si zna sama pomagati v vseh položajih življenja, stoji trdno in živi zadovoljno.

Moda in angleški parlament l. 1779. Dandanes se nihče ne razburja, če nosijo ženske tuje lase, narejene zobe, če si mažejo lice z rdečilom, sploh če hočejo na umeten način nekoliko korigirati mačeho naravo. L. 1779. pa je izdala angleška zbornica sledeči razglas: »Vsaka ženska, stara ali mlada ter iz kateregakoli društvenega sloja, bo kaznovana prav tako kakor čarovnica, ako bo izkušala z umetnimi kodri in lasmi, s poslikavanjem obraza, s čevlji z visokimi petami, z nagačenimi boki i. dr. zamamljati podložnike njega veličanstva ter jih zapeljevati v zakon. Tak zakon se proglašuje kot neveljaven.« To je bil gotovo pameten razglas.

bomba razletela šele na telh, ko je bil avto že nekaj korakov naprej! V naslednjem avtomobilu sedeči grof Boos-Waldeck in adjutant deželnega šefa podpolkovnik Morazi sta bila po eksploziji ranjena. Poleg tega je bilo izmed množice več ali manj ranjenih 6 oseb. Atentator, ki je vrgel bombo, je tipograf Čabrinović iz Trebinja, star 31 let. Trdi, da je dobil bombo iz Beograda, kar še ni dokazano! V prestolonaslednikovem vozu so slišali le slab pok in niso vedeli, kaj se je zgodilo. Šele ko so se drugi avtomobili ustavili, je dal ustaviti tudi Franc Ferdinand ter si je dal poročati o atentatu. Deželni šef Potiorek je takoj svaril prestolonaslednika, naj ne nadaljuje svoje vožnje in naj se vrne takoj v konak. Nadvojvoda pa je to odločno odklonil in se je vozil dalje. Pred mestno hišo je čakal občinski odbor. Preden je župan nagovoril nadvojvodo, je stopil Franc Ferdinand ves razburjen v sredo občinskih svetoavlecev ter je dejal: »Kakšno gostoljubje vlada tukaj? Človek pride v deželo, pa se izvrši proti njemu

atentat. To sem hotel povedati. Sedaj nadaljujte. — Med slavnostnim govorom županovim je vladala v vsej dvorani smrtna, mučna tišina. Prestolonaslednik je držal ves bled svojo soprogo, ki je bila skoraj nezavestna. — Po sprejemu na rotovžu sta nadvojvoda Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberg nadaljevala vožnjo po mestu. Deželni šef Potiorek je iznova nujno prosil nadvojvodo, naj se takoj vrne v vladno palačo; toda zaman. Nadvojvoda je vztrajal pri tem, da se vrši vse po programu; predvsem pa je hotel obiskati težko ranjenega podpolkovnika Merizzija v bolnišnici. Sedaj je sedel v avtomobilu nasproti prestolonaslednika in vojvodinje dež. šef Potiorek, na desko pri vratih pa je stopil še grof Harrach, da bi s svojim telesom ščitil prestolonaslednika pred kakim novim napadom. Ko je avtomobil zavil iz Aplovega nabrežja v Fran Josipovo ulico in je vozil tik ob tlaku, sta padla mahoma 2 strele. Prvi strel je zadel vojvodinjo drugi strel pa je ubil nadvojvodo. Učinek strel je bil uprav grozen. Vojvodinji Hohenberški je krogla predrila čreva in želodec. Ves spodnji del telesa je strahovito razmesarjen. Prestolonasledniku pa je krogla predrila vrat in na vratu raztrgala žilo dovodnico. Kri je brizgnila po vsem avtomobilu in po ulici. Krogla je predrila baje iz vratu v usta in je razmesarila ves spodnji del obraza. Prestolonaslednika je za

hip dvignilo v vozu, a telo se je takoj zgrudilo nazaj in je prestolonaslednik nato izdihnil. Vojvodinja Hohenberška je umrla par minut nato, ko so jo dvignili iz avtomobila in jo prenesli v vladno palačo. — Atentator, ki je z browning-revolverjem ustrelil nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegovo soprogo, je 19letni gimnazijski dijak 8. razreda Prinčič iz Grahova v okraju Livna. Študiral je v Sarajevu, kjer so ga izključili, in zadnje čase v Beogradu. Izpovedal je, da je nameraval že dalje časa atentat na prestolonaslednika iz nacionalističnih nagibov. Ko je videl poleg prestolonaslednika vojvodinjo Hohenberško, se je obojavljal, potem pa je vendarle dvakrat ustrelil. Drugi atentat se je izvršil ob 11. in 20 minut. Čabrinovića in Prinčiča je razjarjena množica

skoraj ubila. Čabrinović je takoj, ko je vrgel bombo, skočil v reko Miljačko, da bi se rešil; za njim je skočilo več oseb, ki so ga zgrabile. Oba atentatorja trdita, da nimata nikakih sokrivcev. Nemški in madjarski krogi in časopisi pa trdijo, da gre za delo kompota, čegar niti se stekajo v Belemgradu ter zagotavljajo, da je velsrbska agitacija povzročiteljica atentata. Te trditve se pošiljajo v svet brez dokazov in brez preiskav. V Sarajevu se namreč razne hišne preiskave vrše šele sedaj; našli so baje res mnogo obtežilnega gradiva, a preiskava še ni zaključena. Mnogo oseb je zaprtih. Seveda dolže nekateri šovinisti naravnost kraljevino Srbijo, da je ona kriva zločina, čeprav je bil baš srbski poslanik Jovanović

božna, štedljiva in zelo delavna, tako da sta zbujala vseobčno spoštovanje.

Naše slike.

Avstrijska avtomobilna prekoalpska vožnja se je začela 17. junija t. l. ob 5. zjutraj v Trstu. Avtomobili so vozili preko Vipave in Črnega vrha v Idrijo, kamor so dospeli prvi vozovi okoli 7. zjutraj. Vse ceste so bile polne gledalcev in sprejem v Idriji je bil prav lep. Vozili so velikanski in tudi prav lično majhni avtomobili. Ob 9. dop. so bili že na Ljubelu. Pri obelisku so čakale tekmovalce dame s cvetjem in gospodje kot zastopniki raznih športnih društev ter časniki. Vožnja se je obnesla po Kranjskem izbornu ter so bili vsi vozniki polni hvale o lepoti dežele ter dobroti cest. — Na Ljubel je dospel prvi James Radley z močnim angleškim vozom znamke Rolls Royce. Vsa tekma je trajala 8 dni ter je obsegala progo Dunaj-Celovec-Ljubljana-Reka-Lovrana-Trst-Idrija-Škofja Loka-Kranj-gorsko sedlo Ljubel-Smohor na Sp. Koroškem-Toblach (Koroško) - Bolcan-Inomost-Solnograd - Beljak-Dunaj. Avtomobili so morali zmagati vse tirolske gorske prelaze in tudi sedlo Ljubel (visoko 1370 m), ki je znano težak prehod in zelo nevarna avtomobilna točka s hudimi strminami. Končno sta zmagali veliko-

† Vojvodinja Zofija Hohenberška.

† Prestolonaslednik Franc Ferdinand.

na Dunaju tisti mož, ki je opozoril našo vlado, da so tla v Bosni preveč vroča za tak poset, ter je svaril merodajne kroge pred nevarnostjo, v katero puščajo prestolonaslednika. A bilo je zaman. Dasi preiskava še ne more biti končana, se že poroča, da je bil morilec Prinčič od Srbov podkupljen in da je zločin sad velike, daleč razširjene srbske zarote. Gotovo je, da oficijalna Srbija ne more biti odgovorna za blazni, krvoločni zločin eksaltiranega dijaka. Ves kulturni svet obsoja atentat, ki je zavraten umor dveh oseb, v katerih je spoštoval tudi najbolj zagrižen njun sovražnik vzorna soproga in vzgledna roditelja. Pokojnika sta bila srčno plemenita človeka, ki sta se poročila iz resnične ljubezni in ki sta živela v najsrečnejši zakonski zvezi. Bila sta po-

nemški tvrdki Audy in Hansa med 78 tekme. Vozile so tudi dame.

Zadnja poštna vožnja iz Metlike v Novomesto. Naša slika kaže zadnjo poštno vožnjo iz Metlike do Novega mesta in nazaj, ki je peljala zadnjič čez Gorjanec, bogato ovenčana in ovešana z zastavicami, z zelenjem in cveticami, 27. maja 1914. Ta vožnja pošta je že veliko let pred francosko vlado vozila, in takrat se je peljal francoski general Marmont iz Ljubljane v Karlovec, in je plačal vožnjo z zlatniki. Pred vožnjo pošto je pisma iz Metlike do Novega mesta prenašal postiljon, ki je jahal na konju.

Kako se je poslovil slon od Ljubljane. V petek 19. t. m. se je selil cirkus Kludsky iz Ljubljane. Ko so peljali zveri na koldvor, je zlomil en slon mitniški drog in

O strašnem, usodepolnem atentatu na prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegovo soprogo vojvodinjo Hohenberško priobčimo več slik v prihodnji številki. Za to številko še ni bilo mogoče pravočasno dobiti slik iz Sarajeva. Ker moramo vse slike poslati na Dunaj, da se napravijo klišeji, ker v Ljubljani ni zavoda za kliširanje, ne moremo slik kar tako priobčiti ter se s pošiljateljico na Dunaj in nazaj zamudi po 3 do 4 dni.

Cenjene čitatelje prosimo torej, da potrpe. V prihodnji številki pa priobčimo celo vrsto slik o atentatu, pogrebu itd.

prevrnil voz gramoza. Okoli slona se je nabralo vse polno otrok, ki so ga dražili. Slon je tekel za otroci in prišel na Dovožno cesto za južnim kolodvorom, kjer je udril v kuhinjo skladiščnega mojstra Herrischa. V kuhinji se je posladkal slon s črešnjevimi zavitkom in pojedel precejšnjo porcijo fižola. Na štedilniku se je kuhalo tudi kisló zelje, a to mu ni bilo všeč. Prijel je lonc z zeljem in ga treščil v strop. Ker je brskal po štedilniku, se je precej opekel. Od bolečin je podivjal in prevrnil kuhinjsko omaro, da se je vse razletelo po tleh. Rjul in žvižgal je in tekel na cesto. Ljudje so bili seveda vsi preplašeni, dokler ga ni spravil proč njegov rkotitelj. Ko je tekel slon dalje po Dunajski cesti, se ga je prestrašila branjevka, ki ima stojnico ob prelazu, tako, da mu je metala žemlje in slaščice, samo da bi jej ne prišel preblizu. Kludskega je veljalo to burno slonovo slovo 170 K.

Gasilstvo na Goriškem. Kljub visoko razvitemu društvenemu življenju na Goriškem se je gasilstvo pričelo razvijati šele v zadnjih letih. Gasilnih društev je v slovenskem delu dežele okrog 20. Vzrok temu je relativno malo število požarov in pomanjkanje vode (Kras). Večina društev je v gorah, od teh na Tolminskem 13. V Boški dolini so 4, izmed teh je bilo v Podbrdu prvo ustanovljeno 1910, katero se je kljub neugodnim razmeram lepo razvilo. Pripomniti je treba, da deželni odbor v izdatni meri podpira društva, posebno velja to o bivšem deželnem odborniku Berbuču (starostrujar). Edina kronovina v Avstriji poleg Dalmacije je Goriško, da nima gasilske zveze. Tudi na to bo treba misliti.

Kolesarski šport na goriškem Krasu. Da se tudi Kraševci zanimajo za kolesarski šport, dokazuje napredek Kolesarsko športnega društva »Ilirija« v Gorjanskem. V triletni dobi svojega obstanka je vzgojilo društvo lepo število čilih dirkačev, tako, da lahko tekmuje društvo pri vseh večjih kolesarskih tekmah. Dasi Gorjan-

lič, ki je došel na cilj v 32 min. Dirkal je z dvokolesom znamka »Tribuna«. Drugi je bil Karol Suban 33 min. 5 sek. Tretji: Franc Bofulin 34 min. Četrti: Jožef Petelin 34 min. 20 sek. Peti: Alojz Srebrnič 35 min. V maksimalnem času so došli: Viktor Delfabro, Mirko Nardin, Štefan Devetak.

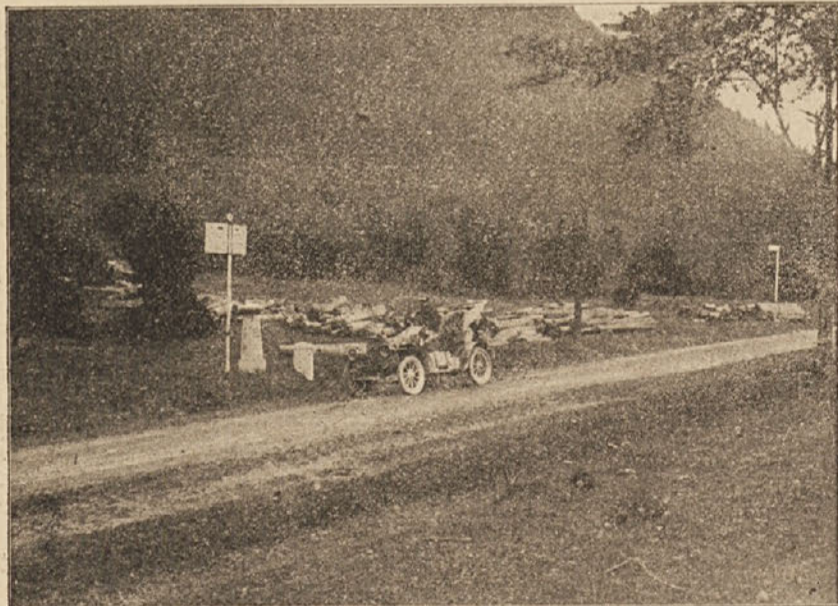
Novi prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef in nadvojvodinja Zita.

Zahvala gre lovskega bataljonu iz Kormina, ki je poslal k sodelovanju na cilj več moštva, nadalje slav. občinstvu in bratskim kolesarskim društvom iz Gorjanskega, Solkana itd. za udeležbo. Pripomniti je treba tudi to, da je pri dirki okoli goriškega krasa — 140 km — došel prvi goriško - gradiščanski Slovenec Ivan Semolič, član kolesarskega društva »Danica«.

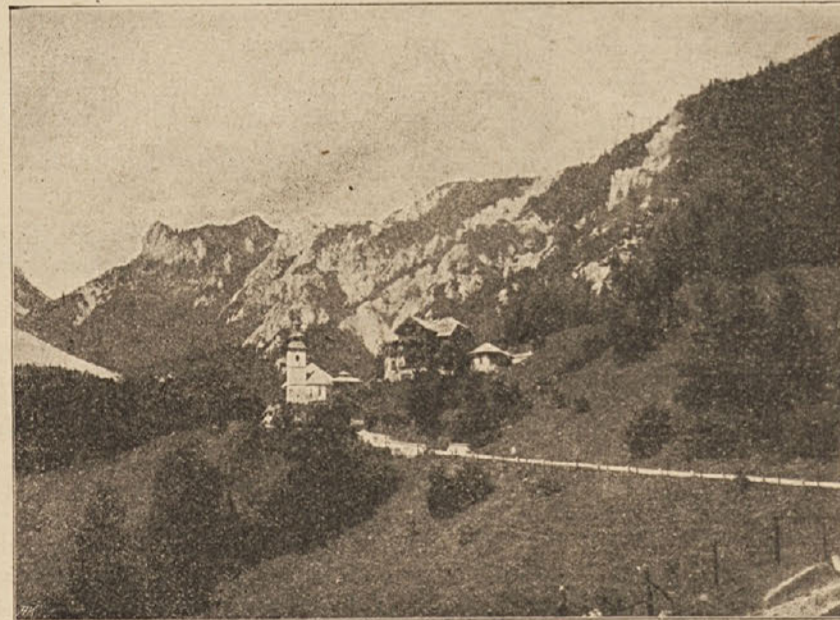
sebno brigal za razvoj avstro-ogrske mornarice. L. 1900. se je poročil z grofico Zofijo Chotekovo, bivšo dvorno damo v obitelji nadvojvode Friderika. Grofica je po poroki dobila naslov kneginje Hohenberške in pred par leti celo naslov vojvodnje. Vendar se je moral prestolonaslednik še pred poroko pismeno in ustno odpovedati za svoje otroke vseh pravic do prestola. V zakonu so bili rojeni leta 1901. hči Zofija, leta 1902. sin Maks in leta 1904. sin Ernest. Vojvodinja Zofija bi ne mogla postati nikdar cesarica, pač pa bi bila ogrska kraljica. Oba sta bila zelo pobožna. Rajni prestolonaslednik je bil jako energičen mož, ki se je odlikoval s silno vztrajnostjo, pokojna vojvodinja Zofija pa ženska velikanske inicijative in bistrega uma. Najznačilnejša črta Franc Ferdinandovega značaja je bila globoka vernost; bil je strog katolik in odkrito veren, kakor tudi njegova soproga. Pripovedujejo, da sta opravljala vsak večer, tudi po oficijelnih sprejemnih večerih, kratko skupno pobožnost v hišni kapelici.

Druga bistvena lastnost prestolonaslednika je bila preudarna premissljenost. Globoke oči polne samozatajevanja, energična brada so pričale o izraziti značajnosti osebe. Znana je njegova molčečnost, v pogovoru je zvedel od ljudi vse, ne da bi izdal svoje mnenje. Posvetva je upravljal sam, ni izdajal brez potrebe nobenega vinarja, ljubil pa je nasprotno svojemu stanu primeren sijaj. V občevanju je zahteval umerjene forme, pri tem je bil kot vojaški predstojnik kratek, in je povedal svoje mnenje odločno, včasih direktno strastno in zapovedujoče.

V inozemskih listih in tudi v različnih knjigah se je mnogo pripovedovalo in pisalo o velikopoteznih načrtih, ki jih je imel pokojni prestolonaslednik. Reklo se je, da želi iz Avstrije napraviti največjo osrednjo silo v Evropi. Pisalo se je, da hoče s podporo katoliške cerkve zopet zadobiti nekdanjo veljavo na Nemškem in jo razširiti na jugu do Soluna, na vzhodu do Kijeva. Kaj je na tem resnice — kdo ve? Prestolonaslednik je živel popolnoma svoji rodbini. Opazalo se je večkrat, da prihaja prav malo v dotiko z drugimi člani cesarske rodbine in iz tega se je sklepalo, da ne vlada med njimi posebno soglasje. Stanoval je na Dunaju v sijajnem gradu Belvedere, ki ga je sezidal vojvoda Evgen, ali pa na svojem gradu v Konopištu na Češkem. Na tem velikanskem posestvu so vsi uradniki in uslužbenci Čehi in se je tudi v prestolonaslednikovi rodbini večkrat češko govorilo.

Avstrijska avtomobilna tekma: Podkoren (sedlo) meja Kranjske in Koroške.

Grad barona Borna, Sv. Ana na Ljubelu.

sko ni posebno velika vas, ima vendar društvo nad 65 članov - kolesarjev. Društvo je priredilo na binkoštni ponedeljek t. l. cestno dirko na cesti Sosljan-Gorjansko, 14 km. Izid dirke je bil sledeči: I. Karol Suban, Gorjansko (»Ilirija«) došel v 25 min. 3 sek., II. Klede Anton (Solkana) 25 min. 30 sek., III. Avg. Paškulin, Nabrezina (»Ilirija«) 26 min.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici. Dne 7. junija 1914 se je vršila dirka Ronki - Gorica 18 km. Dirkalo je 16 dirkačev. Prvi zmagovalec je bil Ivan Semo-

† Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand

je bil sin cesarjevega brata nadvojvode Karla Ljudovika in je bil rojen leta 1863. Vzgojen je bil za vojaka, a l. 1889. je po smrti Rudolfovi postal prestolonaslednik. L. 1898. je postal general kavalerije in nekak namestnik cesarjev v vodstvu armade, l. 1913. pa je bil imenovan za generalnega inspektorja vse avstro-ogrske armade in vojne mornarice. Že l. 1902. je postal admiral ter se je ves čas prav po-

du do Kijeva. Kaj je na tem resnice — kdo ve? Prestolonaslednik je živel popolnoma svoji rodbini. Opazalo se je večkrat, da prihaja prav malo v dotiko z drugimi člani cesarske rodbine in iz tega se je sklepalo, da ne vlada med njimi posebno soglasje. Stanoval je na Dunaju v sijajnem gradu Belvedere, ki ga je sezidal vojvoda Evgen, ali pa na svojem gradu v Konopištu na Češkem. Na tem velikanskem posestvu so vsi uradniki in uslužbenci Čehi in se je tudi v prestolonaslednikovi rodbini večkrat češko govorilo.

Novi prestolonaslednik.

Po smrti Frana Ferdinanda je prešlo nasledstvo krone na Karla Frana Josipa, najstarejšega sina pokojnega nadvojvode Otona in nadvojvodinje Marije Jožefe, rojene princezinje saške. Rojen je bil dne 17. avgusta 1887 v Persenburgu na Nižje-avstrijskem; študiral je deloma na gimnaziji Škotov na Dunaju ter bil po polnoletnosti imenovan poročnikom pri 7. dragonskem polku v Pragi, kjer je stanoval na Hradčanih ter študiral pri profesorjih češke univerze, znamenitemu Brafu in Ottu državne in upravne nauke. S svojim polkom je bil prestavljen v Brandys na Labi in od tam v Galicijo. Poročil se je dne 21. oktobra 1911 z nadvojvodinjo Zito, princesinjo Parma. V novembru 1911 je bil imenovan majorjem pri 39. pešpolku na Dunaju, kjer je danes v garniziji. Prestolonaslednik ima dne 20. novembra 1912 rojenega sina nadvojvodo Franc Jožefa in hčerko Hedviko. — Že v zgodnji mladosti se je imenovalo njegovo ime v zvezi z vprašanjem nasledstva po smrti cesarjeviča Rudolfa leta 1889. Pokojni prestolonaslednik Fran Ferdinand je bil tačas neoženjen, poleg tega težko bolan, vsled česar se je v dvornih krogih ugibalo o njegovi odpovedi na korist Karla Franca Jožefa. Po poroki Frana Ferdinanda z grofico Chotek je bilo dedno vprašanje za enkrat rešeno, vse kombinacije o antagoniji med bratom Franom Ferdinandom in Otonom so postale brezplodne. Obenem z abdikacijo Frana Ferdinanda in kneginje Hohenberške na hišni zakon in pragmatično sankcijo, je bil Karel Fran Jožef definitivno designiran za bodočega prestolonaslednika. Vzgoja mladega Karla Franca Jožefa je bila vsled teh pomembnih dogodkov že s pričetka posvečena bodočim vladarskim nalogam. Kot mlad otrok je pričel z učenjem avstrijskih jezikov. Cesar se je večkrat osebno prepričal o njegovem napredovanju v jezikovnih študijah in dajal navodila za izpopolnitev vsestranskega izobraževanja. Karel Franc Jožef se je vzgajal v domači hiši, po večini v gradovih rodbine Otona in na Nižje Avstrijskem, daleč od dvornega življenja, skupno s svojim bratom Maksom. Življenje mladega Karla Franca Jožefa je potekalo priprosto in brezskrbno. Pozimi je bival ponajveč v gradu v

češčini in v svojem občevanju s profesori češke univerze odkril svoj lep, moderno vzgojeni in za vsa vprašanja napredka izredno se zanimajoči značaj. Njegovo bivanje na Češkem je naravno vzbudilo v njem simpatije za češki narod in utrdilo njegovo objektivno presojevanje narodnostnega vprašanja v Avstriji. Iz garnizije v Brandysu je pogosto zahajal na Dunaj, kjer se je seznanil s princezinjo Zito Parma, ki je po svojem mirnem značaju popolnoma sorodna njegovi duši. — Medsebojna duševna in značajna sorodnost je privedla do zakona, ki velja v vseh dvornih krogih za vzor rodbinske idile.

Avstrijska avtomobilska tekma: Na Ljubelskem sedlu.

Tedenski pregled.

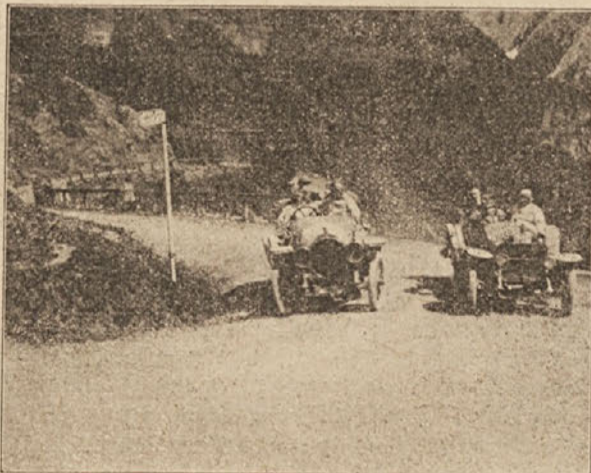
Habsburško-lotarinško dinastijo preganja zla usoda in nesreča pada za nesrečo na to staroslavno vladarsko hišo. V Mayerlingu je končal strašne, večno zagonetne smrti prestolonaslednik Rudolf, v Genevi je zločinska pest laškega anarhista zabodla cesarico Elizabeto, nadvojvoda Oton, najbližnji dedič prestolov, je umrl tragično in zdaj je srbski anarhističen študent ustrelil prestolonaslednika nadvojvodo Franca Ferdinanda ter z njim vred njegovo ženo, vojvodinjo Hohenberško. Vsa dnevna politična vprašanja stopajo v ozadje, in vsa Avstro-Ogrska se je odela v najbolj globoko žalost. Z našo državo pa žalujejo tudi zvezne in nam prijazne države, a tudi ostale vlade, čeprav je njihova politika drugačna, kažejo odkritosrečno sočutje z našim starim vladarjem Francem Jožefom. Gotovo strašni zločin v Sarajevu ne ostane brez vpliva na avstro-ogrsko politiko. Želimo, da bi bil ta vpliv le na korist naše presvetle dinastije in naše države. Zločin, ki je v hipu upihnil življenje dveh najodličnejših oseb naše cesarske obitelji, ima svoj izvor v slabi, pogrešni politiki in sad te nesrečne politike je sarajevski atentat. Žrtvi sta nedolžni, zakaj niti rajni nadvojvoda, niti rajna vojvodinja nista bila kriva, da so pol. razmere v Bosni in Hercegovini obupne. Zadovoljni, svobodni narodi so povsod in vedno najmočnejša opora dinastij.

V nezadovoljnih, kulturno, versko in gospodarsko zapostavljenih narodih pa se pojavljajo po vsem svetu anarhistični elementi, ki prestrastno čutijo, besno delujejo, a preplitko mislijo. Nemška birokratska in vojaška politika v Bosni je večkrat žalila Srbe. A niti ti Srbi vzlic vsem prestanim krivicam nimajo nobene zveze z grdim atentatom. Anarhisti so mednarodni; povsem enaki so v Portugalski, v Franciji, Rusiji, Ameriki, Italiji in tudi v nesrečni Bosni. Narodi za čine takih eksaltira-

nih fantastov niso odgovorni. Kulturne politične stranke ne delujejo z bodali, revolverji in bombami, ljudska duša se zgraža uad vsakršnim nasiljem in narodi Avstro-Ogrske so danes povsem edini v obsodbi krvavega zločina. Hujskanje nemških, madjarskih, laških in celo nekaterih hrvatskih listov proti Srbom zaradi zločina 19letnega študenta Prinčiča je le nov dokaz, da so vseh nesreč v naši državi krivi blazni šovinisti, ki nočejo priznati enakopravnosti vsem narodom. Kadar bodo vsi narodi enakopravni, se prenehajo vsakršni atentati. Laški narod ni bil odgovoren za umor cesarice Elizabete, nemški narod ni bil odgovoren za atentat na cesarja sredi Dunaja, nemški najvišji aristokrati niso bili odgovorni za smrt Rudolfovo, prav tako pa niso odgovorni za atentat v Sarajevu Srbi ali celo Jugoslovani. Slovenci so bili stoletja zvesti habsburški dinastiji vzlic vsem krivicam, ki so jim jih zadajale nemške vlade. Zato pa obsojamo zavratni umor prestolonaslednika in njegove zveste žene z gnusom in tugo ter kličemo: Bog obvari, Bog ohrani nam cesarja in Avstrijo!

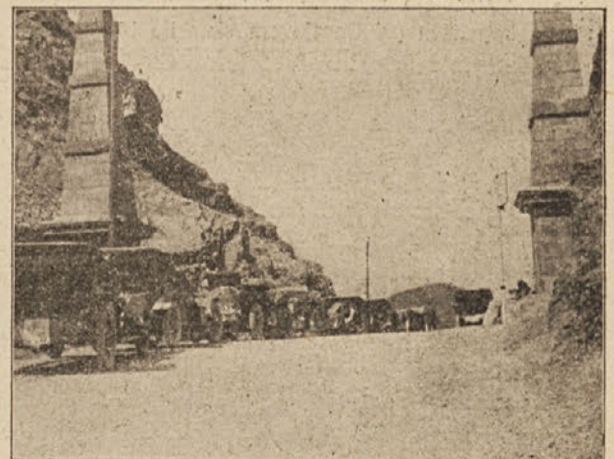
Srbski kralj Peter je že dolgo bolehen; nedavno je omedlel ter ne puščajo nikogar k njemu. Na politiko že precej časa ne vpliva ter se je zdaj odpeljal v kopel. Medtem je poveril prestolonaslednika Aleksandra z nalogo, da ga v vladarskih poslih zastopa. Dunajski listi že pišejo, da hoče stari srbski kralji odstopiti ter se boje, da začne novi, mladi srbski kralj Avstro-Ogrski sovražno politiko. Pišejo tudi, da se je kralj Peter umaknil zato, da se moreta srbska in črnogorska veja dinastije Karagjorgjevičev zediniti ter da se združita dve srbski državi. Vse to so seveda uganjanja, ki jih je rodil strah.

Med Vatikanom in Srbijo je sklenjen konkordat, po katerem bodo uživali katoliki v stari in novi Srbiji popolno versko svobodo in popolno politično enakopravnost. V Belemgradu bo stoloval katoliški nadškof, v Novem Pazaru in Prizrenu bosta katoliška škofa ter v Prizrenu tudi katoliško semenišče. Bogoslužje se bo vršilo v srbskem in latinskem jeziku. S tem je dosedanj protoktorat Avstro-Ogrske nad katoliki v Srbiji izpodbit, in Srbija je dosegla s konkordatom največji diplomatski uspeh. Avstro-Ogrska ne bo imela več povoda vtikati se v srbske notranje zadeve zaradi »preganjanih« srbskih katolikov. — Tudi v Albaniji izpodnašajo avstrijski protoktorat nad albanskimi katoliki. Italija hoče izvesti konkordat med Vatikanom in Albanijo po srbskem vzoru. Tako bo odstranjen tudi avstrijski protoktorat v Albaniji, ki je veljal našo državo stotisoče; obenem se utrdi vpliv Italije v Albaniji. Našo dr-

Avstrijska avtomobilska dirka: Zadnja strmina. Tekmovalci na vrhu Ljubela.

okolici Payerbacha na Semeringu, kjer se je živahno zanimal za zimski šport in si s svojim ljubeznivim značajem in priprostim obnašanjem osvojil simpatije vsega, na Semeringu pozimi bivajočega občinstva. Lepi mladosti je kmalu napravila konec bodoča naloga. Z 18. leti je odšel kot poročnik v Prago, od tam pa s svojim polkom v Brandys na Labo. Tekom svojega bivanja v Pragi se je temeljito priučil

Avstrijska avtomobilska dirka: Kranjski avtomobilni klub pričakuje na sedlu tekmovalce.

žavo torej po vsem Balkanu osvobojajo troškov, jeze in seveda tudi vpliva. Za avstrijske državljane je to zelo ugodno, ker ostane naš denar poleg vsaj doma ter se ne bo vporabljal več za makedonske in albanske katolike, ki naše germanske vlade itak ne marajo. Seveda stoji za vsemi temi uspehi Srbov in Lahov mogočna Rusija, ki ščiti Balkan pred Germanstvom.

Iz Albanije prihajajo obupna poročila. Vstati napredujejo povsod in zmagujejo dan za dnem,

Zdaj so začeli še doslej knezu Viljemu zvesti Malisori prestopati na stran vstašev. Pri Šijaku se je 800 Malisorov pridružilo vstašem, ki so zavzeli že razna važna mesta. Drač oblegajo vstaši že štirinajst dni. Knez bi potreboval vsaj 3000 ev-

Ko je zapazil hrvatske in srbske zastave, se je razljutil in rekel: »Herunter damit! Ich kenne da keine Kroaten und keine Serben; ich kenne nur Bosniaken, Österreicher und Ungaren! Herunter damit!« (Dol s tem! Jaz tu ne poznam nobenih

umoru v Sarajevem takoj povedala: »Nadvojvoda Franc Ferdinand ni nikoli pozabil — in to moramo pibiti — da je nemški knez.« Tako pisanje je gotovo nesramnost, pa naj bo resnično ali neresnično. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je imel postati vladar vse Avstrije in vseh njenih narodov — in kakor se zdi, se je zavedal, da nemška politika Avstriji ni v korist. Zato je neumestno pisati ob takem času take stvari.

Kaznovane angleške sufragetke. Leta 1866 je zložil John Stuart Mill prvo peticijo za žensko volilno pravico na Angleškem. Od takrat pa do leta 1905 je sledilo 1747 sličnih peticij. V parlamentu je bila že čestokrat večina za žensko volilno pravico. Vlada pa je vsakokrat znala stvar zavlačevati tako dolgo, da se je prvotna večina zmanjšala. Liberalni angleški ministri so dvomili, da bi imele ženske dovolj trdne volje, da bi si priborile politične pravice, češ, da še niso sposobne revolucij, požigov, strašnih demonstracij in smrtnih atentatov, kakor so delali to moški, preden so dosegli z ustavno svobodo splošno volilno pravico. Seveda je bilo to le norčevanje iz žensk. Sufragetke pa so na ta nežni migljaj resnično začele z grozodejstvi, kar je zelo obžalovati in kar obsoja vsakdo. Prikažejo se sedaj v kaki palači, potem v cerkvi, nato v muzejih, pa v javnih poslopjih in na ulicah ter napravijo povsod ogromno škode. Ni je zabave, izprehodov, športnih prireditvev, da ne bi naletelo angleško občinstvo na sufragetke, ki delajo neprestano škodo in škan-

Zadnja poštna vožnja iz Metlike v Novomesto. (Fot. T. Kramer, Metlika).

ropskih vojakov, da rešijo Drač, kjer so baje vsi mohamedanci proti knezu in za vstaše. Tudi v Skadru vre med mohamedanci, ki se nagibljejo k vstašem. Baje so mohamedanci že začeli v Skadru živče kristjane napadati. Le energični polkovnik Philips še kroti mohamedance; če pa še tega ubijejo, kakor so v Draču ubili polkovnika Thompsona, je vsa Gornja Albanija izgubljena. Tako je skoraj že vsa Albanija proti Viljemu, ki pa hoče baje rajše umreti, kakor bi se odpovedal. Vendar zdaj že ve, da ga velika večina Albancev nikakor ne mara za vladarja. No, Dunajčanje so začeli zbirati prostovoljce v obrambo Viljema Wiedskega. Kaj mu bodo dunajski striciji in gigrli pomagali zdaj, ko je že vse izgubljeno? Albanci hočejo imeti mohamedanskega vladarja, ne pa Germana.

Hrvatov in nobenih Srbov; jaz poznam samo Bošnjake, Avstrijce in Ogre! Dol s tem!) In takoj

Kolesarsko društvo „Ilirija“, Gorjansko. (Fot. Weiss v Gorici.)

Steckenpferd-lilijinomlečno mlie

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. 157 Po 80 h povsod.

Razne vesti.

Kako izzivajo narode. »Hrvatski Dnevnik« poroča: »Pripovedujejo nam, da je ravnateljstvo ilidžanskega kopališča pri Sarajevem okrasilo ili-

so morali odstraniti hrvatske in srbske zastave. Mi ne moremo jamčiti, da so bile ravno navedene

dale. V nekem londonskem parku so nedavno sufragetke postavile govorniški oder poleg umetno narejenega jezera. Ena izmed sufragetk je skočila na oder ter začela besno grmeti proti državnemu sistemu. Zbralo se je okoli nje velikansko občinstvo. Nakrat jo je zgrabilo par ljudi, raztrgali so ji obleko in jo vrgli golo v jezero. Da niso prihiteli redarji na pomoč, bi bila v mrzli vodi gotovo utonila. Potem so sufragetke zopet v drugem delu mesta navalile v westministrsko cerkev; pustile so v njej pod starim kraljevskim stolom prižgano bombo. Ker se ni razpočila, je ena izmed njih izkušala razsekati stari kraljevski prestol, a ga je mogla le poškodovati. Ali bodo sufragetke s takimi čini dosegle svoj cilj, je veliko vprašanje. Tudi večina ženstva obsoja tako nežensko divjanje. Na vsak način bosta morali obe stranki odnehati, sicer bo škoda prevelika. Z nasiljem ne opravi vlada ničesar, sufragetke pa tudi ne. Vsekakor pa je dvomljivo, ali sufragetke njihovo sedanje »delo« približuje cilju.

Srbsko-črnogorska unija je baje že sklenjena stvar ter se oživi, morda še predno umreta sedanja vladarja. Državi bosta imeli skupno vojno, skupno zunanjo politiko, skupne finance in carine ter skupno pošto, dalje tri skupne ministre za vojsko, finance in zunanje posle. Ti trije ministri bi se imenovali dogovorno med vladarjema, ki ostaneta oba na prestolih. Tako poročajo srbski in hrvatski listi. No, taka unija se bi morala pač

Kolesarsko društvo Danica v Gorici. Tekma dne 7. junija t. l. (1 zmagalec Ivan Semolič, 2 zmagalec Karel Suban.)

džanske zgradbe in rondo z mnogobrojnimi zastavami: Kallajevimi, avstrijskimi, mažarskimi, hrvatskimi in srbskimi. Nekoga dne pred prihodom prestolonaslednika je došel, da pregleda priprave za sprejem v Ilidžu, neki zelo, zelo visok gospod.

besede doslovno izrečene. Dejstvo pa je, da so po nalogu onega gospoda odstranili vse hrvatske in srbske zastave.

Netaktnost je tem grša, ako se zakrivi v važnih časih. Graška »Tagespost« je ob prvi vesti o

prej ali slej izpremeniti v popolno združitev, ker drugače bodo spori neizogibni. Danes v tako unijo še ni zaupati. Dve dinastiji bosta Srbom vedno preveč. Jasno je, da bi se morala črnogorska dinastija odpovedati prestolu, a tega že Italija, Avstrija in Nemčija ne bi dovolili, zadovoljni pa tudi ne bodo črnogorski principi, ki so se baš v zadnji vojni odlikovali.

Poroke na Kitajskem. Predsednik kitajske republike, Juan-Chi-Kao je izdal važen ukaz, namreč, da se moški ne smejo ženiti pred 20. letom in ženske ne pred 14. letom. Dalje je tudi zabranil enkrat za vselej ženiti in močiti otroke še preden se rode. Na Kitajskem so namreč starši poročali otroke, ko so bili še v zibelki ali pa celo še pred rojstvom. Dve poročeni ženi sta se zmenili — še preden sta postali materi — da se njuna bodoča otroka poročita. V potrdilo te zveze sta darovali druga drugi kos platna. Če sta bila novorojenca istega spola, se je ta pogodba ponovila za naslednja dva otroke. Te vrste ženitve in možitve so se na Kitajskem prav pogostokrat dogajale. In kar so matere zvezale, to je tudi resnično ostalo zavezano. Ta barbarski običaj je sedaj odpravil Juan-Chi-Kao.

Boj angleških zdravnikov proti muham. 125 angleških zdravnikov je izdalo na angleški narod manifest, v katerem ga vzpodbujajo na uničevanje muh. Uničevanje je mnogo važnejše nego se misli, ker muhe napadajo otroke in slabiče ter razširjajo nalezljive bolezni. Na Kubi in Panami se je z ubijanjem muh doseglo sijajne uspehe v zdravstvenem pogledu. Rumeno mrzlico in malarijo so tam skoro odpravili z ubijanjem muh in komarjev. V Kairu je l. 1909. umrlo v dveh mesecih 3000 otrok izpod 5 let, in to zaradi muh. Poučuje naj se otroke, kako škodljive so muhe, kako se insekti hitro množijo in kako jih je mogoče pokončati. V nekaterih kinematografih so že pričeli kazati na nevarnost, ki preti ljudem od muh in komarjev.

O tobaku. Najobičajnejše sredstvo za razdraževanje človeških čustev je tobak, pa najsi ga kadimo iz pipe, ali ga njuhamo ali ga puhamo potom cigaret in smotk v zrak — tako je pisal Emanuel Kant. Slično je mislil tudi Voltaire o tobaku. Ko mu je nekoč nekdo dejal, da je tobak največji sovražnik človeštva, mu je odgovoril šaljivi filozof: »Gotovo, toda ne pozabite, da moramo tudi svoje sovražnike ljubiti.« — Tolstoj, ki je bil v mladosti strasten kadilec, je pisal pozneje: »Nikotin uspava vest. Potreba kajenja raste z željo, da zadušimo občutke kesanja. Kajenje nam sploh zatemi pamet in je najboljša priprava za vsako delo, za umor, tatvino, igro in druge zablode.« — Znameniti vojskovodja Moltke, ki je imel tudi filozofsko žilico, je dejal, da je edina razlika med človekom in živaljo ta, da niti ena žival ne puši. — Napoleon je bil velik prijatelj tobaka, ki ga je ponjuhal baše vsak mesec po en funt. — Nemški pisatelj dr. Eduard Maria Schrank je napisal celo knjigo o tobaku z naslovom: Anekdote o tobaku, historična beležnica. — Tudi Bismarck je bil hud tobakar in je pušil neprestano, a vendar je bil večji kot vsi nemški cesarji!

Ruska armada in alkohol. 17. junija t. l. je izdalo rusko vojno ministrstvo po naročilu carja samega ukaz, po katerem je aktivnim vojakom in tudi rezervistom, ki so na vojaških vajah uživanje alkoholnih pijač strogo prepovedano. Vsi častniki morajo v tem oziru dajati moštvo dober vzgled. Vodilo se bo celo knjigovodstvo o postopanju in naziranju višjih vojaških krogov glede alkoholnega vprašanja. Častniki smejo na dovoljenje svojega komanderja uživati ob natančno določenem času, ob zajutreku, obedu in večerji gotovo mero alkoholnih pijač, ki jih morajo takoj sproti in v gotovini plačevati. Konsumna društva častnikov ne smejo dajati alkoholnih pijač na upanje. Podružnicam teh konsumnih društev je prodajanje alkoholnih pijač sploh prepovedano. Komanderji imajo s pomočjo duhovništva ustanavljati in organizirati protialkoholna društva. Vojaški zdravniki pa morajo prirejati vojakom protialkoholna predavanja. Dvakrat na leto se naznani oficirjem po vseh garnizijah, katere gostilne, re-

stavracije, zabavišča smejo posecati. Vojaki, ki se udajajo pijanstvu in so bili zaradi tega kaznovani, ne morejo postati podčastniki niti naredniki. Zabranjeno je pošiljati moštvo po alkoholne pijače. O vojakih, ki se opijajo, se bode vodil natančen zapisnik. Tudi ne dobe taki vojaki dopusta. Taka prepoved bi bila koristna tudi za avstrijsko vojno in za mornarico, potem bi imeli še boljše armado.

Vaja gasilnega društva v Podbrdu v Bovški dolini na Goriškem.

Praktični Amerikanci in telefon. Po nekaterih največjih ameriških mestih imajo centrale samogovornih telefonov, ki naznanjajo naročnikom čas, vremenske izpremembe, novice i. dr. Ti avtomatični telefoni govore od 7. zjutraj do 10. zvečer ter se oglašajo naročnikom v določenih dobah, ako se jih odpre.

Največji jermen. Največji jermen na svetu so nedavno začeli rabiti pri gonilnem strojnem kolesu v nekem avstrijskem plavžu. Jermen je 63 m

Koliko je dežja? Da se to zve, imajo aparate, takozvane pluviografe, ki sami registrirajo množino padlega dežja v min.; aparati imajo kolesje ure in pisalo.

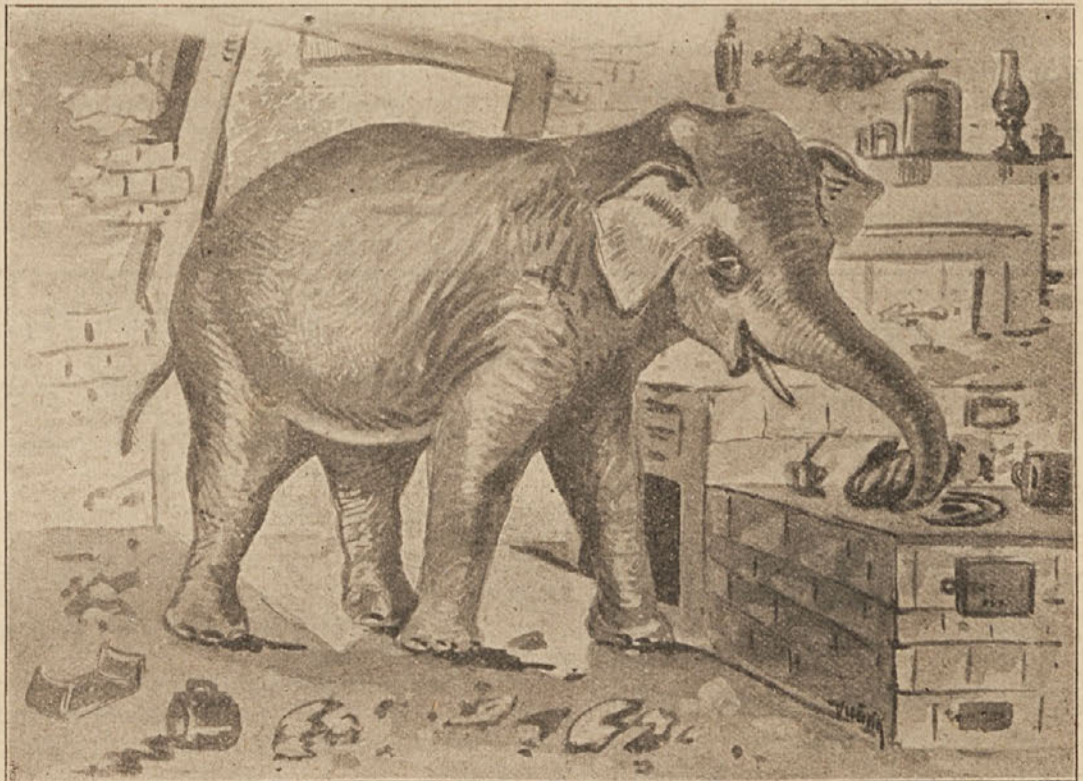
Nezgorljiv les. Les napravijo nezgorljiv s tem, da mu pod visokim pritiskom vtisnejo solne raztopljine. S tem se zunanost lesa in njegove druge lastnosti ne izpremene. Ako pride tak les v dotiko z ognjem, se začno soli v lesu topiti, s čimer se zrak odstranja in se kmalu plamen zaduši.

Poljski porotniki so v par tednih dokazali, da so boljši, kakor jih dela naša vlada. Nedavno so oprostili več Malorusov, ki so bili obtoženi veleizdajstva in ki jih je držalo državno pravdnništvo skoro leto dni v preiskovalnem zaporu. Te dni pa je stal pred porotniki železniški uradnik M. Laskida, obtožen špijonaže po Galiciji, Ogrski in Hrvatski na korist Rusije. Porotniki so ga vsake krivde oprostili. Tudi Laskida je Malorus. Zdi se, da so Poljaki izprevideli, da je za pomirjenje napetosti med Poljaki in Rusi bolje, ako postopajo hladneje, kot postopa vlada, ki vidi že povsod izdajnike.

Za Malisore je denar! V Skadru so te dni slovesno otvorili »Malissorenheim«, v katerem se bo izključno na stroške avstrijske vlade vzgajalo na stotine malisorskih otrok. Učni jezik bo albanski in nemški. Za tisoče in tisoče slovenskih in hrvaških otrok pa ni denarja.

Vojaški sluge odpravljene! V Italiji, ne v naši državi. Porotna obravnava proti grofici Tienolo-Oggioni je razkrila, da častniki uporabljajo nižje vojake za dekletne in pestunje. Vojaški sluga (burš) mora v častniški obitelji kuhati, otroke pestovati in spremljati, posteljati, na trgu kupovati, raznašati čajnice in koše ter sploh opravljati vsa, tudi najnižja dela deklet ali postrežnic. Vojak je slabši kot hlanec, a včasih mora nadomeščati celo moža! To je razkrila obravnava proti grofici Tienolo, ki je vojaškega slugo usmrtila z revolverjem v svoji spalnici, ker je postal že preveč predrzen. Vendar je porotna sodba morilko oprostila. Zdaj predlaga laški poslanec Tassara, naj se vojaški sluge popolnoma odpravijo in dajo častnikom toliko večjo plačo, da si bodo mogli plačevati deklet. V kuhinji in otroški sobi se vojak ničesar ne uči za vojno, nego se le pokvari po značaju in zdravju. Tudi v naši državi bi bil umesten tak sklep!

Delo človeškega srca. Če je človek star 71 let, mu je srce udarilo 2 in pol milijardkrat: kajti srce udari v eni minuti 70krat, v eni uri 4200krat in

Slon iz cirkusa Kludskega išče hrane po ljubljanski kuhinji.

dolg in 1:10 m širok, prenaša 2650 konjskih sil in se vrtil s hitrico 28 m v vsaki sekundi. Za ta jermen so porabili sredine 620 volovskih kož, ki so zlepljene v štirikratni debelini. Jermen je še prepariran, da je za vodo in paro neobčutljiv.

v enem letu 36,792.000krat. Z vsakim udarcem vrže srce iz sebe po životu 100 gramov krvi, v eni uri torej 420 litrov. Kri se tekom enega dne vrne v srce 360krat. Kri napravi na dan v človeku pot, ki je dolga 12 in pol kilometra, v 70.

»Hvala, zdaj mi je že bolje. Udarec je bil res nekoliko krut. Moji ljudje so mislili, da sem mrtev. Toda zmagala je moja močna narava, kakor pravi zdravnik; menda je volja božja, da izpraznim kelih ponižanja do dna.«

Zmanjkalo mu je sape.

Preiskovalni sodnik je čakal, dokler mu ni odleglo. No, popadek je minil, grof je zasopel svobodneje in nadaljeval:

»Lahko bi si bil mislil, da se mora roditi nesreča iz tega, Prej ali slej pride vse na dan. In zdaj stoji moj sin kot morilec pred porotniki. Toda kazni sem vreden tudi jaz, zakaj jaz sem pripravil pot dejanju, ki ga je zagrešil on. Po meni mora pasti tak madež na moj rod, ki je procvital v časti poldrugtisoč let.«

Dabironu se je zdelo vse ravnanje starega grofa v resnici neodpustljivo. Sklenil je bil pokazati staremu aristokratu to svoje mnenje prav brez okolišev. Zdaj pa je stal proti svojemu pričakovanju pred tako neizmernim kesom in tako globoko boljo, da je iskal nehote besedo tolažbe. Toda še preden je mogel izpregovoriti, je nadaljeval stari grof z razburjenjem, ki je čudno nasprotovalo njegovemu prvotnemu ledenemu nastopu:

»Pišite, gospod sodnik, zapišite moje priznanje; ničesar ne olepšavajte. Kaj pa morem še izgubiti? Pri javni sklepni obravnavi bom moral itak sam razgaliti nečast svoje rodbine. Zdaj, ko ni več časti, je itak vse izgubljeno. Le pišite; jaz hočem da izve svet, da sem glavni krivec jaz.«

Grof je pomolčal za hip, kakor da hoče zbrati svoje spomine. Nato je nadaljeval s krepkejšim, dasi še vedno razburjenim glasom:

»Bil sem enakih let kakor je zdaj moj sin, ko so me primorali roditelji kljub mojemu ugovarjanju, poročiti deklico veleodličnega rodu.

(Dalje prih.)

Književnost.

»Grafenauer, Zbirka slovenskih povesti« III. snopič, cena 60 vin. — Ta zbirka, ki prinaša izključno samo izvirne spise naših starejših pripovednikov, se odlikuje po nizki ceni, ki bo prijala čitajočemu slovenskemu občinstvu. Zadnji sešitek obsega povesti veselega značaja. Zgodovinske, resne in vesele povesti so lepo razporejene po posameznih sešitkih. Upati je, da postane »Zbirka slovenskih povesti« razširjena slovenska leposlovna zbirka.

Pletarsko pohištvo je najmodernejšo, higijenično, trpežno in lahko in primerno cenejše, kot drugo. Tvrdba Višilin v Sovodnjah pri Gorici izdeluje tako pohištvo. Glej inserat.

Najhujši zapeljivec in škodljivec ljudi je velika reklama. Mnogo je ljudi, ki naročajo razno blago in pošiljajo naš denar v tujino le zato, ker so brali v koledarjih, v časnikih ali na lepkih velikansko reklamo. Dobijo navadno slabo blago za dragi denar, potem pa se jezijo, a dobavitelj se iz njih norčuje in reklamacij noče razumeti, ker je druge narodnosti. Kdor torej hoče dobiti zanesljivo dobro in poceni blago, naj se obrne na Prvo

slovensko spodnještajersko razpošiljalno, J. N. Sostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Če pridede v Maribor, pazite na slovenski napis, da te trgovine ne zamenjate s kako drugo, ki se morda tudi tako glasi, piše pa Schosteritsh, Schusteritsch ali Schusterschütz.

Kdor ne verjame, naj poskusi, da je novi »Osetov Silva vrelec« pri Tolstovrški slatini pošta Guštanj res izvrstna zdravilna in osvežujoča namizna kislá voda, ki močno mozira in ostane čista in dobra. Konkurira lahko z vsemi slovečimi vodami. Poskusite, zahtevajte in naročite takoj. Steklenice vseh vrst se sprejmejo v polnitev in proti računu. Tudi kupijo se vse vrste steklenic. Edino domače podjetje te vrste. Svoji k svojim!

Kdor ve, se res ne da premotiti! F. Čuden je najzanesljivejša, prava domača tvrdba, pri kateri se lahko kupi najsolidnejše blago po nizkih cenah.

Zadovoljen je človek le z dobrim blagom, in zato so zadovoljne vse one naše gospodinjice, ki kupujejo Kolinsko kavno primes, kajti ta kavni pridatek ni samo dober, temveč je sploh najboljši kavni pridatek, ki napravi najokusnejšo kavo, ki ima prijeten vonj in lepo barvo. — Zahtevajte torej, ko kupujete cikorijsko, vedno izrečno Kolinsko kavno primes!

Dobro blago in nizke cene, to je načelo tvrde H. Suttner v Ljubljani št. 5. Zato pa se je tudi razvila iz majhnih početkov do današnjega velikega podjetja ter je sedaj na slovenskem jugu največja razpošiljalnica ur, verižic, prstanov, uhanov in sploh zlatnine, srebrnine itd. Oglejte si zalogo ali pa pišite po cenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto!

== Obnovite naročnino takoj! ==

NESTLÉ-JEVA
moka za otroke

Populna hrana za dojenčka, otroke in bolnike na bolovan.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poizkušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Št. 511. Kovinasta anker rem. ura z dvojnati pokrovom, zelo močno posrebrana, jako lepo gravirana in močno Roskopf kolesje . K 7:20

Št. 523. Srebrna anker rem. ura z zelo lepo graviranimi tremi močnimi srebrnimi pokrovi, močno, zelo dobro kolesje v kamnih tekoče K 12:80

Dobiva se pri tovarni ur

H. SUTTNER

Ljubljana št. 5.

Prva največja in najsolidnejša razpošiljalna trgovina na vse kraje sveta. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Glavno zastopstvo tovarne ur Zenith. — Ceniki na zahtevo zastonj in franko.

Naročite se na

Knjižnico Sl. Ilustr. Tednika.

I. letnik bo obsegal 5 elegantno vezanih knjig in stane samo 8 kron.

Plačljivo tudi v mesečnih obrokih po 2 kroni.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

== Tovarna na Glincah pri Ljubljani. ==

Priporoča se slavnemu občinstvu za portalna, stavbena, pohištvena mizarjska dela.	Prevzema kompletne oprave za hotele, kavarne, vile, gostilne, privatna stanovanja.
---	--

Izdeluje se v lastni najmodernejši opremljeni tovarni na Glincah in se jamči za solidno delo.
Proračune se določijo na zahtevo brezplačno in v najkrajšem času.

Manufakturna trgovina

J. GROBELNIK 152

prej Franc Souvan sin

: LJUBLJANA :

Mestni trg 22
nasproti lekarne

Posebno bogata zaloga

sukna za moška
oblačila!!

Najboljši nakupni vir
modernega blaga
za ženske obleke
iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novosti

== rut in šerp. ==

Bogata zaloga
vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platno kotenine in drugo belo blago.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Naročniki, ki spremene svoj naslov, naj vselej navedejo poleg novega naslova svoj prejšnji naslov in številko ovoja, ker drugače ne moremo istega spremeniti.

Pozor! Svoji k svojim! Pozor!

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

PETER WERNIG

družba z omejeno zavezo

v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Kdor naroči dobro žitno kavo firme Bratje Ježkovi, dobi k vsakemu zavoju (5 kg 4 K) darilo, če zopet naroči, se pridra tudi blago za

bluze zastonj

Vrečka za jedilno orodje.

Bratje Ježkovi

tovarna žitne in sladne kave, Hradišče u Král. Dvora n. Labi, Čechy. 354

Poskušnje in prospekte zastonj in franko. — Spretne agente iščemo povsod.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ: BOLJŠA SEDANJOSTI *

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE: ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA ZAH: TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

Skrivalnica.

Gospodar prihaja. Kje?

(Rešitev skrivalnice v zadnji (26.) številki »Kje je stara mati?« Postavi sliko na glavo. Babica je med vejevjem ob strehi.)

Dekliški zavod

Dr. Ada Broch in sestre v Zagrebu.

Internat za vsa učilišča 361

Naobraževalni tečajji za jezike itd. Zasebna višja dekliska šola z licealnim učnim redom in pravico javnosti. Vodstvo zavoda: Zagreb, Gundulićeva ulica 45 I. nadstr.

Obnovite naročnino!

J. Kafka, Zagreb
Medulićeva ulica št. 18
umetni in trgovski vrtnar.

Cenik o cvetlicah, semenih, sadnem in okrasnem drevju zastonj in poštnine prosto. 364

Važno za „Sokole“!

Revnokar sem dobil jako lične zletne znake. Cena 60 v.

Ker sem edini pooblaščenec od „Slovenske Sokolske Zveze“, sem prepričan, da bodejo brati „Sokoli“ segali po istih, osobito pa še, ko je polovica čistega dobička v prid „Slovenski Sokolski Zvezi“. Pri naročilu več komadov dam primeren popust. Se priporoča

MILKO KRAPEŠ, urar in trgovec,
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Moderna obuvala

najmodernejši izdelki iz Nemčije, Anglije, Amerike. Edina prodaja

The Vera American Shoe

Fran Szantner

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Dobro in ceno kupite v specialni modni trgovini za gospode in dečke

J. KETTE, LJUBLJANA,
Franca Jožefa cesta 3

klobuke, slamnike, čepice, kravate, srajce, drugo perilo itd. itd.

I. hrvatska marmorna industrija L. Pierotti-a nasledniki v Zagrebu, Kukovičeva ulica 24. Telefon številka 3-41.
je priredila v svojem lastnem skladišču razstavo izgotovljenih nagrobnih spomenikov iz vseh vrst marmorja, granita, syenita in Labradorja v enostavnem in modernem slogu izdelanih. Vsled tega prosimo velec. stranke, da si ogledajo našo prirejeno razstavo. Nizke cene. **Ceniki zastonj in franko.**

F. Pečenko, Trst
Scala Belvedere 1.
ima vedno v zalogi
najboljše likerje
in 332
vsakovrstna vina.

„Floks“
tinktura uniči vse stenice z za-
lego vred. „Floks“ tinktura stane
1 stekl. 70 vin., 5 stekl. 3 K.
Preprodajalci visok popust. Za-
vod za uničevanje mrčesa, Zagreb
Petrinjska ulica 47. 358

Tilsitski sir
v hlebih okolo 5 kg tež-
kih, enako dober kakor
emmentalški, zaviti v stanjol
dobavlja kamorkoli 1 kg
po K 1.40 z zavojnino po
povzetju Parna mlekarja
Jos. Kobera, Laun (Če-
ško). Pri večjem odjemu
razmeroma ceneje. Spre-
tni zastopniki se sprej-
mejo. 346

**Najfinejšo
kremo za čevlje**
izdeluje JULIJ SEIBERT,
Tetschendorf 1, Adler-
gebirge (Češko). Iščejo
se trgovci in prodajalci
na domu. 355

Najboljše
sredstvo zoper stenice
in drugi mrčes je
„Morana“
„Morana“ uničuje teme-
ljito stenice in njihovo
zalego. Naroča se pri
M. Skrinjar, Trst, Via
Ferreira 37/L. 200 gra-
mov stane 1 K. 117
Pri večjih naročilih po-
pust, trgovcem rabat.

Zastonj
dobi 2½ metra modernega blaga
za bluze ali za robece za otroke
21 kdor naroči
5 kg pošl. zaboček žitne kave
za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne
in 1 kg fine ligove kave za
4 K 70 vinarjev.
Vse pošilja tudi z 2½ m blaga
vred franko po povzetju
Prva Severomor. Pražarna
Žitne Kave v Postřelmovu.
(Severno Moravsko).
Podpirajte podjetje v obmejnih
krajih.

Ura za reklamo
Kdor hoče
imeti uro
zastonj,
elegantno
precizijsko
uro za go-
spode ali
dame po želji, piši takoj
na: Trgovina z urami
FR. SCHMIDT, Praga-
Vinohrady. 347

**Zavod za pranje
in likanje 278**
Hartmann & Co.
Lastnik Josip Hallegger
Trst, Via Zonta št. 8.
Telefon št. 765.
Podružnica v Grado: Vila „Marija“.

**Velika zaloga
dalmatinskih vin**
J. Matkovič v Celju.

Najboljše blago!
296 **Najnižje cene!**
V vsakem varčnem
gospodinjstvu
rabijo že mnogo let najrajše

„Sapolin“
kot najboljši prašek za
pranje. Dobiva se v vseh
špecijskih trgovinah. Iz-
deluje firma:
Pavel Hatheyer
tovarna mila, Celovec.

Cenike, brošure,
knjige itd.
natisne elegantno in
okusno ter najceneje
Učiteljska tiskarna
v Ljubljani.

Kdor želi svojo sedanjo ne-
gotovo in slabo plačano
službo zamenjati z boljšo,
kdor išče dobrega in lahkega
postranskega zasluzka,
kdor uživa ugled in zaupanje
pri svojih prijateljih in
znancih,
kdor se ne plaši pred akvi-
zicijskim poslom, če se
mu dobro izplača,
ta naj nemudoma sporoči svoj
naslov pod „Poštni predal
47“ Ljubljana. 329

Terezija Cvetko
Ljubljana, Kolodvorska ulica 8
naznanja p. n. občinstvu, da otvori prvo
356 dunajsko

pralnico in likalnico perila.
Prevzame v pranje in likanje srajce, ovrta-
nike, manšete, robece itd. kakor tudi damsko,
posteljno in drugo perilo, ki se tiče te stroke.
Cenjenemu občinstvu se najtopleje priporoča
in jamči za najfinejšo in točno postrežbo.

EGON SUBOTICH, spediter 350
prevzema vsa vkladalna in
prekladalna dela,
dovažanje blaga
in obcarinjevanje
Trst, Via Valdirivo št. 13, transitno skladišče v prosti luki. Ugodni in kulantni pogoji.

Prva slovenska industrija za ple-
tarstvo na Primorskem

Ž. VIŽINTIN
v Sovodnjah pri Gorici.

Najmodernejše mobilije za veže, ve-
rande, balkone, vrtove, kopališča iz
peddig in indijske cevi, bambusa itd.
po načrtih prvih umetnikov.

SANATORIJ EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
ŠEŠ-ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Dober zaslužek
dobe inteligentni in marljivi ljudje brez
posebnega truda. Kje in kako, izvedo, ako
upravištvu tega lista naznanijo svoje na-
slove v zaprtih zavitkih z napisi „Dober
zaslužek“ 320

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj!

Zdravniška izjava, da zanesljivo učinkuje, razentega je
tisoče zahvalnih pism na ogled.
Bujne, lepe, trdne prsi
dobite, če rabite med. dr. A. Rixovo prsno kremo,
jamčeno neškodljiva, oblastveno preiskana, za
vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. Zunanja
raba. Edina prsna krema, ki je zaradi izredno
velika učinka prodajajo tudi lekarne, dvorne
parfimerije itd. Poskušna pušica K 3—, velika
pušica, ki zadošča za uspeh, K 8. Razpošiljatev
strogo zaupna. Kosm. dr. A. Rixov Laboratorij,
Dunaj, IX., Berggasse 17/O. Zaloga v Ljubljani:
Lekarna „pri Zlatem Jelenu“, parfimerija A. Kanc
in drogerija „Adrija“ 319

Najstarejša domača zlatarska tvrdka!
25 letni jubilej obstoja leta 1914.
Raznovrstna zaloga vseh zlatarskih predmetov in ur.
Ure z lastno znamko „TUP“.
Popravila in nova dela ter poročne prstane izdelujem
v lastni delavnici z električnim obratom.
Najnižje cene. Vestna in točna postrežba. Ceniki zastonj.
LUD. ČERNE 345
juvelir, trgovec z urami ter zaprišežen sodni cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Na debelo in drobno!
Tovarniška zaloga perila in izdelovalnica zavratnic 312
Engelbert Skušek
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7
se slavnemu občinstvu najuljudneje priporoča
Pismena naročila z obratno pošto.

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!
Izgotovljene štedilnike
solidno domače delo, prodaja po jako
nizkih cenah 254
Rudolf Geyer, ključarski mojster, Ljub-
ljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.
priporoča tudi vsa v stroko spadajoča
dela, vrtna, stopniščne in balkonske
ograje, rastlinjake itd., ter vsa popravila.

150.000 ur!
Vsled balkanske vojne sem
primoran prodati 150.000 ko-
madov imitiranih srebrnih ur.
Anker-rem. kolesje teče na
rubinih. Te ure so bile do-
ločene za Turčijo z imitirano
zlato verižico, komad po slepi
ceni K 3, dva komada K 5-80,
5 komadov K 14—, 10 koma-
dov K 27—. Nihče naj torej
ne zamudi prilike, da si na-
bavi te ure, ki se oddajajo v
resnici napol zastonj. Naročite
tako, ker bo zaloga v naj-
krajšem času razprodana. 3
leta jamstvo. Razpošilja po
povzetju 100
Centrala ur Podgorze
Postfach 10/130 (Avstr.)

Nam diši kava
vedno najbolje
kadar jo skuha mamica
s pravim : Franckom :
„Taka kava je duhteča,
ima poln, močan okus
in lepo, vabljivo barvo.“

Fizikalno-terapevtski ambulatorij
za živčne in druge bolezni, primarija
DR. I. ROBIDA.

Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 3 (zraven Kmetске posojilnice) od 11. do 12. in od 2. do 3.

Zdravljenje z elektriko, masažo, svetlobo in toploto. Visoko frekventni toki, četverostanične električne kopeli, franklinizacija, termopenetracijsko zdravljenje, vibracijska in konkusijska masaža. Specijelno zdravljenje živčnih bolezni.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 65.000.000.—

Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.965.304.25.

Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov. narodno upravo. 62

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. — Zavaruje tudi proti vlamu.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke „Slavija“ v Ljubljani.

Pri dirki K. S. K.
„Ilirija“
7. junija 1914

GORČEVA KOLESA

PRVA
dospela
na cilj.

Gorčeva kolesa, ki so cena in trpežna ter lahko tekoča se prištevajo med prvovrstne in najboljše izdelke monarhije in kot taka vredna zasluženega priznanja; ter vsestranskega priporočila prve in res domače tvrdke

A. GOREC, LJUBLJANA

specijalna trgovina s kolesi, pnevmatiki in deli,
Marije Terezije c. 14

(„Novi svet“, nasproti Kolizeja).

Zahtevajte prvi slovenski cenik brezplačno. 326

Za kratek čas.

Tekma.

Irec in Škot sta se prepirala, čegava domovina je slavnejša. »Pri nas«, je pripovedoval Škot, »so našli nedavno pri izkopavanju temelja neke stare hiše izpod nje v zemlji polno žic. To je dokaz, da so na Škotskem že pred 300 leti znali brzojaviti.«

»Tudi pri nas«, je odgovoril Irec, »so nedavno izkopali temelj neke prastare zgradbe, a pod njo niso našli nobenih žic. To je dokaz, da so na Irskem že pred 500 leti poznali brzojav brez žic!«

Dolenjske Toplice. A: Oh, gospa, ali so vas Dolenjske Toplice rešile vaše stare bolezni? B: Bolezni sicer ne popolnoma, toda rešile so me vsaj najstarejše hčere. Omožila se bo!

Ljubezniva ponudba. Spoštovani gospod učitelj! Ako je moj sin res tak lenuh in zanikernež, Vas lepo prosim, da ga pošteno pretepete, ker nič drugega mu ne bo pomaglo k pameti. Pripravljen sem vedno, da Vam to Vašo uslugo povrnem in ostajam z odličnim spoštovanjem vdani Vaš Tomaž Podržaj, mesar.

Najboljši so danes
Grižner šivalni stroji!
Prednost: Sve tudi nazaj; pouk brezplačen.

Garancija 10 let.
Krogličen tek (Kugellager).
V rabi jih je že 2 1/2 milijona.
Zahtevajte cenik. I

Stroj veze, maši nogavice in perilo.

Edino zastopstvo vseh specialnih strojev za šivanje

Josip Petelinc, 307

Sv. Petra nasip št. 7 (za vodo poleg gostilne pri fajmoštru).

Izvrstne kranjske klobase

velike, 40 v. Salame iz gnjati 3 K, kg šunke in vso drugo suho mesnino in slanino od 5 kg dalje pošilja

Janko Ev. Sirc (338)

prekajalec in razpošiljalec živil, **Kranj.**

MARTIN PERNOVŠEK

Telefon št. 5/VI. v Celju Telefon št. 5/VI.

izdeluje omare ledenice. 297

Trgovina z usnjem

na debelo in drobno

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra c. 21-23.

Telefon 96. 237

FRANC RUPNIK

priporoča p. n. občinstvu svojo 324

: krojaško delavnico :
v Trstu, Via Gepa št. 10, I. nad.

Izdeluje **obleke** iz prvovrstnega domačega in tujega blaga kakor tudi vsakršne **uniforme**. Ugodni pogoji za mesečne obroke. — Zmerne cene

ProPaar

Telegram z Dunajal
Za par K 8.

50.000 parov
komisnih čevljev,

ki so ostali zaradi prekasne dobavitve, sem se odločil čevlje, ki so pravni za najhujše napore, razpošiljati par po

KOMMISSCHUHE

Postavno zavarovano.

lastni cen K 8.—

Čevlji so iz najboljšega sirovega usnja, z močno zbitimi podplatli, pete z železom podkovane in usnjenim jermenom. Ti čevlji so najtrdnjši in zaradi tega še posebno priporočljivi za planinske dežele. Pri naročilu zadošča napoved mere v centimetrih ali številka. Zamena dovoljena. Razpošilja popovzetju krščanska izvobna trgovina čevljev 253

FRANC HUMANN c. kr. trg.-sod. vpisana firma Dunaj, II., Alolsgasse št. 3/76. Za prepodajalce tncat 90 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica številka 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . . . K 700.000.000.—

Vlog . . . . . „ 43.500.000.—

Rezervnega zaklada . . . . . „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₂ | 0 | 0

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::

KMETSKA POSOJILNICA

4³/₄ | 0 | 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

obrestuje hranilne vloge po

v Ljubljani, brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona. 45

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraski za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potrebsčine so najceneje pri **Fr. Margolinus, Beljak (Koroško)**. Iščem solidne zastopnike. 33

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“

Gorica, Tržaška ulica št. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. 18

F. BATJEL, Gorica, Stolna ul. št. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Solnčne pege

kakor tudi vse poltne madeže, izpuščaje, rdečo raskavo kožo, rdečico nosu, celo gube odstrani edino le „**Dr. A. Rixova pasta pompadour**“ v par dneh. Oblast jo je preiskala in dognala, da ni škodljiva. Mnogo profesorjev in zdravnikov jo najbolje priporoča. Če ne vpliva, denar nazaj. Pušica za poskušnjo 1 K, velika pušica 3 K. Kos. Dr. A. Rix-ov Laborat., Dunaj, IX., Berggasse 17/0. Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri Zlatem jellenu, parfim, A. Kane in drog. Adrija. 366

V. Schramm, Celje

sodnljski zapriseženi izvedenec

izdelovalec godal.

Najcenejši nakupni vir za godala in dele. Najfinejše koncertne strune. — Popravila točno in najcenejše. Kupuje in zamenjava stare gosli in čela. 295

Lovsko povrtno in žepno obrambno orožje

ne kupite nikjer ugodnejše kakor pri svetovno znani

tovarni za precizijske puške **JOS. WINKLER** v Borovljah (Koroško).

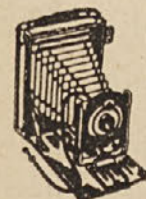
Vsaka poprava, novo kopito in nabijalne toke popravljata hitro, trpežno in prav poceni. Moj glavni cenovnik I. T. pošljem na zahtevo resnim reflektantom zastoj.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85 priporočajo

oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje. Zahtevajte cenike.

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učnim navodilom, poština posebe. Rčne kamere po K 1-60 in več Aparati s stativom K 6-20 „ „ Sklopne kamere po K 9-70 „ „ in dražje do K 300— v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,

Hirschberg 164, Češko. 16

Oglas.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem oblastveno avtoriziran za izvrševanje vseh stavbenih del, kakor tudi stavbenih načrtov in proračunov. **ELER IVAN**, stavbeni podjetnik v Miljah - Mugg'a — Istra. 83

Svetovno znani čevlji sedanjosti z znamko

„The Komfort Shoe“

so in ostanejo vedno najboljše in najcenejši.

Edina zaloga

JOS. SIMA, Ljubljana

Kongresni trg št. 6. 348

Ceno posteljno perje!

1 kg svega dobrega puljenega 2 K; boljsega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha-stega 5-10 K; velefinega snežnobelega, puljenega 6-40 K, 8 K; puha svega 6 K, 7 K; belega, flnega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K.

Najboljši češki nakupni vir. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonilnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema glavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko.

Natančneji cenik gratis in franko. 20

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani zajamčeno v 6 dneh „**Vladicca balsamin**“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolelosti v 3 minutah edini zajamčeno neškodljivi „**Sattygmo**“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno oprsje

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek zajamčen. Neštevilni zahvalni in priznalni dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepčilo in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „**Vladicco**“. K 2—.

Nikako izpadanje las, nikake luskinel

Poarine lasna mast

oživlja in krepki lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh zajamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Atelje za steznike (moderce)

313

Ljubica Oehm,

Zagreb, Bogovičeva ulica 6

po 10 K in več dober komoden trpežen steznik, po 20 K in več fin in trajno trpežen steznik povsem iz pravega francoskega materiala.

Ne zamudite!

Sedaj spomladi rabiti

Salvator kremo, Salvator milo,

314 **Salvator puder**

da ohranite svojo lepo polt. Cena komadu K 1—.

S. MITTELBACH, ZAGREB.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfimerijah.

Zobozdravniški in zobotehnični atelijé

se priporoča p. n. občinstvu za zobozdravniška in zobotehnična dela. Atelijé odgovarja najmodernejšim zahtevam higijene in je opremljen z najnovejšimi iznajdbami na polju zobotehnik. Vsako tako zdravljenje zob vrši se **brez bolečin**. 304

Cene zmerne, za revnejše tudi primeren popust. Ordinacijske ure od 8. zjutraj do 6. ure zvečer.

Ljubljana, hotel pri Maliču, nasproti glavne pošte.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin **Ria balzam** Vaših kurjih otes, bradavic, otiščancev v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom K 1—, 3 lončki K 2-50. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44. (Ogrsko.)

Velika zaloga špecerijskega blaga špirta, žganja, moke, otrobov in koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjskac. 2 in 14.

Na drobno in na debelo.

SAMO K 10—

stane v Prvi gorenjski razpošiljalnici **IVAN ŠAVNIK, Kranj št. 154.**

4 1/2 m volnena blaga za eno 1 svilnat pas in še več drugih različnih stvari za pr. ljubni barvi, 1 zelo fini robec za na glavo, 3 lepi žepni robci iz sifona, 2 para močnih ženskih nogavic, 1 ista množina še boljše vrste K 15, 1 ista množina najboljše vrste K 20. 283

Solidno ugledno domače podjetje!

Priporoča se brivnica
E. FRANCHETTI
 Ljubljana, Sodna ul. 2.

Hotel, restavrant 'Victoria' Portorose
M. NEDWED, hotelir.
 Podružnica: Trst, Campo Belvedere 3.

Miramar

pri Trstu, hotel Bellevue, nanovo urejen, oddaljen tri minute od gradu Miramar. Morsko kopališče Grljan. Elegantne sobe. Celotna oskrba. 353 **V. BENDA, hotelir.**

Fotografske aparate
 in vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi
 fotomanufaktura in drogerija
„ADRIJA“
 oblasv. konces. prodaja **strupov**
v Ljubljani,
 Šelenburgova ulica šte. 5.
 Temnica na razpolago.
 Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17
 priporoča svojo bogato zalogo
 šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje
 (Strickmaschinen).

Brezplačen ponk v vezenju. Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.
 Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slov. Ilustrovanem Tedniku“ in sklicujejo se pri nakupovanju na „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Najboljše švicarske vezenine.

A. ŠARC
 last. Jadviga Šarc
 Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.
 318

Perilo za dame in gospode po meri.

Največja izbira namiznih garnitur.

Najboljše platno v vseh širavah.

!! Največja kolesarska tekma c. in kr. avstro-ogrške armade !!
 Tekma častnikov: **Prvi**
 Tekma moštva: **Prvi**
 na **„KINTA“** kolesu

K. ČAMERNIK & Ko.
 špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.
 Ljubljana, samo Dunajska cesta 9-12

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

Blago dunaj-skega kroja.

„Pri Škofu“.

Cene stalne
: in nizke. :

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, različno posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :: Solidna postrežba!